

अध्याय एक अध्ययनको पृष्ठभूमि

१. परिचय

दर्पणछाया (१) तुलसी घिमिरेद्वारा लेखन, सम्पादन तथा निर्देशन गरिएको नेपाली कथानक चलचित्र हो । श्रवण घिमिरेद्वारा प्रस्तुत दर्पणछायाँ चलचित्रमा टीका पहाडी, दिलीप रायामाझी, उत्तम प्रधान र निरुता सिंहले प्रमुख भूमिका खेलेका छन् । २ घण्टा, ३१ मिनेट, ३ सेकेन्डको यस नेपाली कथानक चलचित्रमा प्रयुक्त भाषा नेपाली भए पनि अङ्ग्रेजी भाषाको कोडमिश्रण समेत पाइन्छ । यो शोधपत्र त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय जनता बहुमुखी क्याम्पस नेपाली भाषाशिक्षा विभागको स्नातकोत्तर दोस्रो वर्षको नेपाशि ५९८ को पाठ्यांशका प्रयोजनार्थ तयार पारिएको हो ।

भाषा मानवीय वस्तु हो । यसको विचार विनिमय वा सम्प्रेषणका लागि गरिन्छ । भाषाविना मानव जीवन अपुरो हुन्छ । सामाजिक सम्पर्कको प्रभावशाली माध्यमका रूपमा रहेको भाषा विचार विनिमय साटासाट गर्ने प्रमुख साधन हो । भाषावैज्ञानिक सन्दर्भमा मानवीय उच्चारण अवयवद्वारा उच्चारित ध्वनि प्रतीकहरूको व्यवस्थालाई भाषा भन्ने गरिन्छ (न्यौपाने र अन्य २०६७: ३२) । भाषाकै माध्यमबाट भाव विचार, इच्छा, चाहना आदि अभिव्यक्त गर्न सकिन्छ । भाषा समाज र वातावरणसापेक्ष हुन्छ । शिक्षित अशिक्षित, उच्चवर्ग, मध्यमवर्ग, निम्नवर्ग जस्ता सामाजिक स्तरअनुसार भाषाको प्रयोगमा भेद पाइन्छ । भाषाविना मानिस लाटो सरह हुन्छ । भाषाले नै मानिसलाई आधुनिकीकरण गर्नमा सहयोग गर्दछ ।

नेपाल बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुसांस्कृतिक मुलुक हो । यहाँको भौगोलिक विविधताले पनि भाषिक स्थितिमा धेरै प्रभाव पारेको छ । तराई, पहाड र हिमाली प्रदेश गरी तीन भागमा विभाजित नेपालमा संसारका विभिन्न भाषा परिवारमध्ये पाँचवटा भाषा बोलिन्छन् । क्रमशः भारोपेली, भोटचिनियाँ, अग्नेली, द्रविडेली र एकल पहिलो, दोस्रो, तेस्रो, चौथो र पाँचौँ स्थानमा रहेका छन् । नेपालमा बोलिने विभिन्न भाषाहरूमध्ये भारोपेली भाषा परिवारअन्तर्गत पर्ने नेपाली भाषा बहुसङ्ख्यक नेपालीहरूको सम्पर्क भाषा, सरकारी कामकाजको भाषा र समृद्ध साहित्यिक भाषा हो ।

कुनै पनि भाषाका आआफ्नै किसिमका विशेषताहरू हुन्छन् । भाषामा रहेका सङ्केत, वर्ण अथवा शब्दका माध्यमबाट सन्देशहरूलाई गोप्य र संक्षिप्त रूपमा आदानप्रदान गर्न यादृच्छिक अर्थयुक्त प्रणालीलाई कोड भनिन्छ । भाषाविज्ञानमा कुनै पनि भाषा प्रयोग गर्दा निस्कने ध्वनि, वर्ण, रूप, शब्द र वाक्य नै कोड हो । कोडमिश्रण पनि कोड परिवर्तनकै उपज मानिन्छ (भण्डारी,

२०६० :४६) । भाषाका वक्ताहरूले अभिव्यक्तिका क्रममा एक भाषाको कोड अर्को भाषामा मिसाएर प्रयोग गर्नु नै कोडमिश्रण हो (भण्डारी, २०७०:४८) । नेपाली वक्ताले आफ्नो अभिव्यक्तिमा अङ्ग्रेजी भाषाको प्रयोग बीच बीचमा गर्छन् भने त्यहाँ कोडमिश्रण भएको मानिन्छ । यस किसिमको कोडमिश्रण भाषाको शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य र वाक्यको स्तरमा देखिन्छ । यस किसिमको कोडमिश्रण अशिक्षित व्यक्तिहरूको तुलनामा शिक्षित व्यक्तिहरूमा बढी मात्रामा देखिन्छ ।

विश्वका विभिन्न भाषाहरूमध्ये अङ्ग्रेजी एउटा समृद्ध र विश्वव्यापी रूपमा बोलिने अन्तर्राष्ट्रिय भाषा हो । यसलाई विभिन्न राष्ट्रमा आफ्नो सरकारी कामकाजको भाषाका रूपमा प्रयोग गरेका छन् । नेपालको सन्दर्भमा पनि अङ्ग्रेजी भाषाले आफ्नो पकड बलियो बनाएको अवस्था छ । कक्षा एकदेखि स्नातक तहसम्म अनिवार्य विषयका रूपमा र माथिल्ला कक्षाहरूमा ऐच्छिक विषयहरूका रूपमा तथा संस्थागत विद्यालयहरूमा समेत पठनपाठन हुने यो भाषा भारोपेली भाषापरिवारको समृद्ध भाषा हो । यसरी अङ्ग्रेजी भाषा व्यापक प्रयोगका कारण नेपाली भाषामा पनि यसको प्रयोग स्वाभाविक रूपमा भएको पाइन्छ । विश्वभर अङ्ग्रेजी भाषालाई मान्यता दिइने हुँदा पनि यसको प्रयोग र विस्तारमा थप सहयोग मिल्न पुगेको छ । नेपाली भाषामा पनि अङ्ग्रेजी भाषाका कोडमिश्रण स्वतःस्फूर्त रूपमा रहेको पाइन्छ । विभिन्न सञ्चारका माध्यमहरूमा पनि अङ्ग्रेजी भाषाको कोडमिश्रण अत्यधिक मात्रामा प्रयोग भएको पाइन्छ । यस्तो अवस्थामा नेपाली साहित्यमा पनि अङ्ग्रेजी भाषाका कोडमिश्रणबाट अछुत रहने स्थिति देखिदैन । फलस्वरूप नेपाली साहित्यमा पनि अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण यत्रतत्र छरिएर रहेको पाइन्छ । तसर्थ प्रस्तुत शोधकार्य नेपाली चलचित्र दर्पणछायाँ मा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणलाई भाषातत्त्वका आधारमा व्याख्या र विश्लेषणमा केन्द्रित रहेको छ ।

१.२ समस्या कथन

अनुसन्धान बौद्धिक र प्राज्ञिक समस्यामा आधारित सत्यतथ्य ज्ञान प्राप्त गर्ने खोजमूलक कार्य हो । यो आफैंमा जटिल र महत्त्वपूर्ण हुन्छ । अनुसन्धानमा सिलसिलामा समस्यालाई अनुसन्धेय विषयका रूपमा लिइन्छ (भण्डारी र अन्य २०७१ : १२४) । अनुसन्धानको विषयवस्तु वा शीर्षक आफैंमा समस्यामूलक हुन्छ । शोधकार्य गर्नका निम्ति समस्याको आवश्यकता पर्दछ । शोधकार्य समस्यामा केन्द्रित भई त्यसको समाधानमा लक्षित बनेको हुन्छ । प्रस्तुत शोधकार्यको समस्या पनि 'दर्पणछायाँ' चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययनमा केन्द्रित रहेको छ ।

अङ्ग्रेजी भाषा विश्वव्यापी रूपमा प्रयोग भइरहेको छ, जसका कारण पनि विश्वका अधिकांश भाषाहरूले आफ्नो पकड बलियो बनाउने क्रममा यसको प्रभाव नेपाली साहित्यमा पनि

पयो विज्ञान र प्रविधिको विकास र नयाँ ज्ञानको विस्फोटका कारण पनि नयाँ नयाँ शब्दको सिर्जना हुन्छ । यस्तो अवस्थामा नेपाली साहित्यमा पनि त्यस्ता शब्दलाई सापटी लिई काम चलाउनुपर्ने बाध्यात्मक स्थितिका कारण पनि अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण देखा पर्छ । प्रस्तु शोधकार्यको समस्या पनि दर्पणछायाँ चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन गर्नुमा केन्द्रित रहेको छ । नेपाली कथ्य भाषामा जस्तै लेख्य भाषामा पनि विभिन्न भाषाहरू (जस्तै : हिन्दी, मैथिली, नेवारी, भोजपुरी, तामाङ, अङ्ग्रेजी आदि भाषा) को कोडमिश्रण अत्यधिक रहेको पाइन्छ । पछिल्ला समयमा नेपाली साहित्यमा शब्ददेखि अनुच्छेदसम्म कोडमिश्रण अत्यधिक भएको पाइन्छ । अतः नेपाली साहित्यमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण हुनु प्रस्तुत अनुसन्धानको अनुसन्धेय पक्ष हो । तसर्थ प्रस्तुत शोधकार्य मुख्यतः दर्पणछायाँ चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन सम्बन्धी निम्नानुसार समस्यामा केन्द्रित भई शोधकार्य सम्पन्न गरिएको छ :

क) दर्पणछायाँ चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषाका के कस्ता कोडहरूको प्रयोग भएको छ ?

ख) उक्त चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा कसरी व्याख्या र विश्लेषण गर्न सकिन्छ ?

ग) उक्त चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको कारण के हो ?

१.३ अध्ययनका उद्देश्यहरू

प्रस्तुत अध्ययनका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

क. चलचित्र दर्पणछायाँमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको पहिचान गर्नु ।

ख. उक्त चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषातत्त्व (शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य वाक्य र अनुच्छेद) का आधारमा विश्लेषण गर्नु ।

ग. उक्त चलचित्रमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण हुनुका सान्दर्भिकताहरू पत्ता लगाउनु ।

१.४ अध्ययनको औचित्य र महत्त्व

आजको वैज्ञानिक युगमा विज्ञान र प्रविधिका माध्यमबाट भित्रिएका नयाँ नयाँ ज्ञानका भण्डार पनि एउटा मात्र भाषाले परिपूर्ति गर्न सक्ने अवस्था छैन । विज्ञान र प्रविधिको बहदो उपयोग र ज्ञानको विस्फोटका कारण पनि नयाँ शब्दको निर्माण हुनुका साथै शब्द सापटी लिने प्रचलन अत्यधिक मात्रामा रहेको पाइन्छ । नेपाली साहित्यिक लेख्य भाषामा पनि मैथिली, नेवारी, तामाङ, बान्तवा, लिम्बू, थारु तथा विदेशी भाषा अङ्ग्रेजी, हिन्दी, उर्दु, फारसी लगाएका थुप्रै भाषाहरूको कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । प्रस्तुत शोधकार्य दर्पणछायाँ चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण शीर्षकमा गरिएको प्रस्तुत शोधकार्य दर्पणछायाँ चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी

कोडमिश्रणमा केन्द्रित दर्शक तथा विभिन्न पेशागत व्यक्तिहरूका प्रतिक्रियालाई समेत समावेश गरिएको छ । यस अध्ययनको औचित्य र महत्त्वलाई निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ :

- नेपाली भाषामा अन्य भाषिक एकाइहरूको आगमन हुँदा नेपाली भाषाको भण्डार अभै समृद्ध हुने र आधुनिकीकरण हुँदै जाने,
- सबै जाति, भाषा र धर्म मान्ने व्यक्तिको अपनत्व नेपाली भाषाप्रति बढ्दै जाने,
- प्रस्तुत शोधकार्यबाट अनुसन्धानकर्ताको बौद्धिक क्षमताको विकास हुने,
- उक्त चलचित्रमा कुन भाषाबाट के कति शब्दहरू आगमन भएका छन् सो कुरा पत्ता लगाई भावी दिन अन्य चलचित्र निर्माण गर्दा सबै दर्शक एवम् पाठकले बुझ्ने सरल किसिमको चलचित्र निर्माण गर्न टेवा पुग्ने ।

यस्तै प्रमुख कारणहरूले गर्दा यस शोधको महत्त्व तथा औचित्य उल्लेखनीय रहेको देखिन्छ ।

नेपाली मानक भाषामा अङ्ग्रेजी कोडहरूको प्रयोगलाई प्रस्तुत शोधकार्यको मुख्य विषय भएकाले प्रस्तुत अध्ययनबाट भावी अनुसन्धाता, नेपाली साहित्यप्रेमी, पाठक वर्ग तथा अन्य व्यक्तिहरूलाई समेत थप अध्ययन गर्न फाइदा पुग्ने देखिन्छ । यसै गरी शब्दकोश लेखकलाई पनि शब्द सङ्ग्रह गर्न सहयोग हुने देखिन्छ । यसरी प्रस्तुत चलचित्रको यसभन्दा अगाडि तथा यसमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन शीर्षकमा अध्ययन अनुसन्धान हालसम्म कोही कसैले गरेको हुँदा यो नितान्त मौलिक अनुसन्धान हो । त्यसैले पनि यो अध्ययन औचित्यपूर्ण रहेको छ ।

१.५ अध्ययनको परिसीमाङ्कन

शोधकार्यलाई निश्चित क्षेत्र र सीमामा स्पष्ट पारिन्छ । यस कारण प्रस्तुत अध्ययनका सीमाहरू निम्नलिखित रहेका छन् :

- क) दर्पणछायाँ चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको सङ्कलन,
- ख) उक्त चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणलाई भाषातत्त्व (शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य, वाक्य र अनुच्छेद) का आधारमा व्याख्या र विश्लेषण र
- ग) प्रस्तुत अनुसन्धानमा कोडमिश्रणको कारण बुझ्न इटहरीका चलचित्रप्रेमी, स्थानीय कलाकार तथा विभिन्न पेशागत व्यक्तिहरूबाट मतावली विधिको प्रयोग गरी उनीहरूका विभिन्न राय सुझावको सङ्कलन ।

यस दर्पणछायाँ चलचित्रमा अङ्ग्रेजीबाहेक अन्य कोडको मिश्रण नगरिएको हुँदा अङ्ग्रेजी कोडको मिश्रणमा मात्र यस शोधलाई सीमित गरिएको छ ।

१.६ पारिभाषिक शब्द

यस शोधकार्यमा पारिभाषिक शब्दहरूको प्रयोग हुने भएका कारण ती शब्दहरूको अर्थ निम्नअनुसार रहेका छन् :

पुस्तकालयीय विधि : सम्बन्धित विषयवस्तुमा केन्द्रित भएर पुस्तकालयमा प्रत्यक्ष रूपमा उपस्थित भई गरिने अध्ययन ।

कोड : कुनै भाषाको प्रयोग गर्दा अर्का भाषाका ध्वनि, वर्ण रूप, शब्द, वाक्य नै कोड ।

कोडमिश्रण : वक्ताले एउटै सन्दर्भमा भाषिक अभिव्यक्ति गर्दा एकभन्दा बढी भाषिक भेद वा अन्य भाषाका कोडहरूको प्रयोग एउटै सङ्कथनमा हुनु ।

बहुभाषिकता : कुनै व्यक्ति वा समुदायको तीन वा सो भन्दा बढी भाषाहरूमाथिको क्षमता ।

प्राथमिक स्रोत : अनुसन्धानकर्ता स्वयम्ले पहिलो पटक प्रयोग गरेको तथ्य वा सामग्री ।

द्वितीयक स्रोत : अन्य अनुसन्धानकर्ता वा निकायले पहिले प्रयोग गरेका सामग्रीहरू ।

अध्याय दुई

पूर्वकार्यको समीक्षा तथा धारणात्मक संरचना

२.१ पूर्वकार्यको समीक्षा

शिक्षाशास्त्र सङ्कायतर्फ भाषाशिक्षा सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान बढी मात्रामा हुँदै आएको देखिन्छ । अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन तुलनात्मक रूपमा अन्य क्षेत्रमा भन्दा कम भएको पाइन्छ । यहाँ उल्लिखित शोधशीर्षकसँग सम्बन्धित यसभन्दा अगाडि गरिएको केही महत्त्वपूर्ण अनुसन्धानका शीर्षक, उद्देश्य एवम् त्यसबाट प्राप्त निष्कर्षहरूलाई निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

ठकुरी (२०६९) द्वारा कोड मिक्सिड इन गोरखापत्र डेल्ली शीर्षकमा अध्ययन गरिएको पाइन्छ । यस शोधपत्रमा (क) गोरखापत्रमा केकस्तो कोडमिश्रण पाइन्छ, (ख) ती कोडहरू भाषिक तहमा केकस्ता छन् र (ग) त्यसो हुने कारण के हो भन्ने कुरालाई समस्या मानिएको पाइन्छ । उक्त अध्ययनका उद्देश्यहरूमा गोरखापत्र पत्रिकामा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी भाषामा कोडहरूको पहिचान गर्नु, उक्त कोडहरूलाई भाषातत्त्वका आधारमा विश्लेषणात्मक अध्ययन गर्नु रहेका छन् । उक्त अनुसन्धानमा पुस्तकालयीय विधि र विश्लेषणात्मक विधिलाई मुख्य आधार बनाइएको पाइन्छ । गोरखापत्रका समाचारहरूमा अङ्ग्रेजी कोडको प्रयोग भए पनि भाषाशैली सहज र सरल भएको तथा अङ्ग्रेजी कोडहरूको प्रयोग हुनाका कारणहरू अङ्ग्रेजी भाषाको व्यापक प्रयोग भएको जस्तो निष्कर्ष निकालिएको छ । उक्त अनुसन्धानमा अङ्ग्रेजी कोडहरूको पहिचान गरी भाषिक विश्लेषण गर्न मार्गदर्शक हुने यस अध्ययनको निष्कर्ष निकालिएको छ ।

ढकाल (२०६९) द्वारा 'अन्तर्मनको यात्रा' संस्मरणात्मक कृतिमा अङ्ग्रेजी भाषाको कोडमिश्रणको अध्ययन शीर्षकमा शोध गरिएको पाइन्छ । यस शोधपत्रमा (क) निर्धारित कृतिमा केकस्तो कोडमिश्रण पाइन्छ, (ख) ती कोडहरू भाषिक तहमा केकस्ता छन् र (ग) त्यसो हुने कारण के हो भन्ने कुरालाई समस्या मानिएको पाइन्छ । यस अध्ययनका उद्देश्यहरूमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणलाई भाषातत्त्वका आधारमा विश्लेषण गर्नु र कोडमिश्रणका कारण पत्ता लगाउनु रहेका छन् । पुस्तकालयीय ढाँचा र वर्णनात्मक विधि उपयोग गरिएका उक्त शोधपत्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अवस्था पहिचान गरी तिनीहरूको आवृत्ति र प्रतिशतका साथै व्याख्या र विश्लेषण पनि गरिएको छ । समग्र भाषिक तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको प्रयोग भएको निष्कर्ष निकालिएको छ । यस कोडमिश्रणका कारणहरूको चर्चा गर्दै शैक्षणिक उपयोगिता र सुभाव समेत प्रस्तुत गरिएको छ ।

अधिकारी (२०७०) द्वारा 'सुकरातको डायरी' उपन्यासमा कोडमिश्रणको अध्ययन शीर्षकमा शोध गरिएको पाइन्छ । यस शोधमा (क) अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरू केकति रहेका छन्, (ख) उपन्यासमा प्रयुक्त कोडहरू भाषातत्त्वका आधारमा केकस्ता छन् र (ग) अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणका कारणहरू केकस्ता छन् भन्ने समस्यालाई लिइएको छ तथा ती समस्याहरूका समाधानलाई उद्देश्य बनाइएको पाइन्छ । उक्त अनुसन्धानमा मूलतः वर्णनात्मक विधिमा आधारित रहेर विश्लेषण गरिएको पाइन्छ । उक्त शोधपत्रमा असम्भाव्य नमुना छनोट विधिअन्तर्गत उद्देश्यपूर्ण पद्धतिमा उपन्यासको अध्ययन गरिएको छ । काठमाडौं उपत्यकाका पाठक र लेखकलाई समेत समावेश गरी बीसजना व्यक्तिहरूलाई नमुना जनसङ्ख्याका रूपमा लिइएको छ । यसरी तयार गरिएको उक्त शोधपत्रमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा व्याख्या, विश्लेषण गरिएको छ । समग्र भाषिक तहमा ३६२ अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण भएकामा शब्द तहमा ५३.७२ प्रतिशत, पदावलीको तहमा ३०.५८ प्रतिशत, उपवाक्य तहमा २.७५ प्रतिशतमा, वाक्य तहमा १२.४० प्रतिशत र अनुच्छेद तहमा ०.५५ प्रतिशत अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण भएको निष्कर्ष निकालिएको छ । यसका साथै कोडमिश्रण हुनका कारणहरूको पहिचान गर्दै शैक्षणिक उपयोगिता र सुभावाव समेत प्रस्तुत गरिएको छ ।

पौडेल (२०७०) द्वारा नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, विश्वविद्यालय क्याम्पस त्रि.वि. कीर्तिपुर 'सलिजो' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन शीर्षकमा शोध गरिएको पाइन्छ । यस शोधमा (क) उपन्यासमा के कस्ता अङ्ग्रेजी कोडहरूको प्रयोग भएका छन्, (ख) उक्त कृतिमा प्रयुक्त कोडलाई भाषातत्त्वका आधारमा कसरी विश्लेषण गर्न सकिन्छ, (ग) उक्त कृतिमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण हुनुका कारणहरू के हुन सक्छन् र (घ) कोडमिश्रणप्रतिको पाठक प्रतिक्रिया कस्तो रहेको छ भन्ने प्रश्नलाई समस्या कथनका रूपमा राखिएको पाइन्छ भने उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण पत्ता लगाउनु, उपन्यासमा प्रयुक्त कोडलाई भाषातत्त्वका आधारमा विश्लेषण गर्नु, उक्त कृतिमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणप्रतिको पाठक प्रतिक्रिया पत्ता लगाउनु उद्देश्य रहेका छन् । उक्त अनुसन्धान मूलतः पुस्तकालयीय विधिका आधारित रहेर बनाइएको पाइन्छ । तथ्याङ्क सङ्कलनका निम्ति प्राथमिक स्रोतका रूपमा सलिजो उपन्यासका साथै शोधकार्य सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक निर्मित प्रश्नावली पनि प्राथमिक स्रोत सामग्रीका रूपमा लिइएको पाइन्छ भने विभिन्न पाठ्यपुस्तक, यससँग सम्बन्धित लेखरचना, पत्रपत्रिका जर्नलहरू, इमेल र इन्टरनेटलाई द्वितीयक स्रोत सामग्रीका रूपमा लिइएको पाइन्छ ।

बस्नेत (२०७०) द्वारा कान्तिपुर पत्रिकाको विज्ञापन खण्डमा प्रयुक्त शब्दभण्डार तथा कोडमिश्रणको अध्ययन शीर्षकमा शोध गरिएको पाइन्छ । उक्त अध्ययनका समस्याहरूमा (क) विज्ञापन खण्डमा रहेका शब्दभण्डार केकस्ता छन्, (ख) उक्त विज्ञापन खण्डमा रहेको कोडमिश्रण केकस्ता छन् र (ग) तिनीहरूका कारण के के हुन् भन्ने रहेका छन् । यसअनुसार विज्ञापन खण्डमा रहेका शब्दभण्डार पत्ता लगाउनु, उक्त विज्ञापन खण्डमा रहेका कोडमिश्रणको निरूपण गर्नु र तिनीहरूका कारण पत्ता लगाउनुलाई उद्देश्य बनाइएको पाइन्छ । वि.सं. २०६९/१२/०१ देखि ३० सम्मको कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित दशवटा सूचनामूलक र दशवटा विज्ञापनलाई प्रतिनिधिमूलक विषय बनाई शोधकार्य सम्पन्न गरिएको देखिन्छ । उक्त अनुसन्धानमा पुस्तकालयीय ढाँचा, वर्णनात्मक र विश्लेषणात्मक विधिको प्रयोग गर्दै विषयविज्ञको सुभावानुरूप प्रश्नावली निर्माण गरी पाठकको प्रतिक्रियालाई समेत समावेश गरिएको देखिन्छ । उक्त अनुसन्धानमा तीसवटा विज्ञापनमा सबैभन्दा बढी तत्सम (४७.२५), आगन्तुक सबैभन्दा बढी व्यावसायिक (४६.२५), आगन्तुक ३०.५७ तद्भव (२२.०९) शब्दहरूको प्रयोग भएका तथा सबैभन्दा बढी व्यावसायिक (४६.०८) प्रतिशत विज्ञापनमा कोडमिश्रण रहेको निष्कर्ष निकालिएको छ ।

कार्की (२०७२) द्वारा नेपाली शिक्षा विभाग, त्रि.वि. कीर्तिपुर 'छापामारको छोरो' कथासङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन गरिएको पाइन्छ । उक्त शोधमा (क) कथासङ्ग्रहमा कुन कुन भाषातत्त्वमा अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरू प्रयोग भएका छन्, (ख) उक्त कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा कसरी विश्लेषण गर्न सकिन्छ र (ग) उक्त कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको कारण के हो भन्ने प्रश्नलाई समस्या कथनका रूपमा राखिएको पाइन्छ भने कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू भाषातत्त्वका आधारमा पहिचान गर्नु, कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू भाषिक तत्त्वका आधारमा विश्लेषण गर्नु र उक्त कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको कारण पत्ता लगाउनु उद्देश्य रहेका छन् । उक्त शोधपत्र अनुसन्धानमूलक वर्णनात्मक विधि र पुस्तकालयीय ढाँचामा आधारित भएर तयार गरिएको पाइन्छ । काठमाडौं उपत्यकाका पाठक, लेखक, प्राध्यापक, र शिक्षक समावेश गरी बीसजना व्यक्तिहरूलाई नमुना जनसङ्ख्याका रूपमा लिइएको छ । यसरी गरिएको उक्त शोधपत्रमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा व्याख्या, विश्लेषण गरिएको छ ।

खत्री (२०७२) द्वारा नेपाली शिक्षा विभाग त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुरअन्तर्गत सरुभक्तका नाटकहरूमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन शीर्षकमा शोध गरिएको पाइन्छ । उक्त शोधपत्रमा (क) निर्धारित नाटकहरूमा के कस्ता अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरूको प्रयोग भएका

छन्, (ख) उक्त नाटकहरूमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा कसरी व्याख्या विश्लेषण गर्न सकिन्छ, (ग) नाटकहरूमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको कारण के हो भन्ने कुरालाई समस्या कथनका रूपमा राखिएको पाइन्छ, भने नाटकहरूमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरू पहिचान गर्नु, उक्त नाटकहरूमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा व्याख्या र विश्लेषण गर्नु र उक्त नाटकहरूमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको कारण पत्ता लगाउनु उद्देश्यहरू रहेका छन् । उक्त अनुसन्धान मूलतः वर्णनात्मक विधि र पुस्तकालयीय ढाँचामा आधारित भएर बनाइएको पाइन्छ ।

बराल (सन् २००५) द्वारा कोड मिक्सिङ इन नेपाली सिनेमा अ डिस्क्रिप्टिभ स्टडी शीर्षकमा अध्ययन गरिएको पाइन्छ । उक्त अनुसन्धानमा (क) नेपाली सिनेमामा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण केकस्ता छन्, (ख) के कस्ता भाषिक तहमा कोडमिश्रण भएको छ र (ग) कोडमिश्रण हुनका कारण के के हुन् भन्ने विषयलाई समस्याका रूपमा लिई तिनीहरूको समाधान गर्नुलाई उद्देश्य बनाइएको पाइन्छ । यस शोधपत्रमा नेपाली चलचित्रमा भाषिक तहमा के कस्ता भाषिक कोडमिश्रण भएका छन् भन्ने कुराको खोजी गरी व्याख्या र विश्लेषण गरी निष्कर्ष निकालिएको छ ।

कटवाल (२०७३) द्वारा नेपाली शिक्षा विभाग, विश्वविद्यालय क्याम्पस त्रि.वि. कीर्तिपुरमा रुकमाङ्गद कटवालका आत्मकथामा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अध्ययन शीर्षकमा शोध गरिएको पाइन्छ । उक्त शोधमा (क) त्यस आत्मकथामा केकस्ता अङ्ग्रेजी कोडहरू प्रयोग भएका छन्, (ख) उक्त कृतिमा प्रयुक्त कोडलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा कसरी विश्लेषण गर्नु सकिन्छ, (ग) उक्त कृतिमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण हुनुको सन्दर्भ र उपयुक्तता छ वा छैन जस्ता कुरालाई समस्या कथनका रूपमा राखिएको पाइन्छ, भने उक्त आत्मकथामा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको पहिचान गर्नु, आत्मकथामा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा विश्लेषण गर्नु, उक्त आत्मकथामा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण हुनुको सन्दर्भ र उपयुक्तता पत्ता लगाउनु शोधकार्यका उद्देश्यहरू रहेका छन् । उक्त अनुसन्धान मूलतः वर्णनात्मक विधि र पुस्तकालयीय ढाँचामा आधारित भएर तयार गरिएको पाइन्छ ।

उक्त शोधपत्रमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा व्याख्या विश्लेषण गरिएको पाइन्छ । समग्र भाषिक तहमा जम्मा ९२८ वटा अङ्ग्रेजी कोड भएको जसमध्ये ५०३ वटा अर्थात् ५४.२० प्रतिशत पदका तहमा, पदावलीका तहमा २८४ वटा अर्थात् ३०.६० प्रतिशत, उपवाक्य तहमा ४४ वटा अर्थात् ४.७४ प्रतिशत, वाक्य तहमा ८२ वटा अर्थात् ८.६२ प्रतिशत कोडहरू मिश्रण भएको देखाइएको छ भने अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूमध्ये सबैभन्दा बढी शब्दका तहमा र सबैभन्दा कम अनुच्छेदका तहमा मिश्रण भएको र यसमा प्रयोग भएका कोडहरूका

आवृत्तिलाई ३६१३ पटक भएको जुन पद, पदावली, उपवाक्य र वाक्य सबै तहमा रहेको र यस कृतिमा बोधगम्यताका दृष्टिले हेर्दा अलि जटिल रहे तापनि पाठक वर्गका अभिमतलाई हेर्दा सान्दर्भिक र उपयुक्तता नै रहेको निष्कर्ष निकालिएको छ ।

उपयुक्त अध्ययन अनुसन्धानहरू एक आपसमा अन्तःसम्बन्धित रहेका पाइन्छन् । भाषातत्त्वका आधारमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययनलाई शोधपत्रको विषय बनाइनुको कारण पनि त्यस किसिमको अन्तःसम्बन्ध पाइनुलाई स्वाभाविक प्रक्रिया मान्न सकिन्छ । यी पूर्वकार्यका समीक्षाबाट प्रस्तुत शोध कार्य सम्पन्न गर्न समेत थप सहयोग प्राप्त भएको छ । यसका साथै शोधपत्रमा रहेका कमी कमजोरीबाट सजग रहँदै त्यस किसिमको त्रुटिबाट बच्न समेत थप सहयोग प्राप्त भएको छ ।

यसरी नेपाली भाषामा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण सम्बन्धी विभिन्न विद्वान्, अनुसन्धानकर्ता, खोजकर्ता तथा शोधार्थीहरूले थुप्रै अध्ययनहरू गरेको पाइन्छ । यसै क्रममा माथिका अनुसन्धानहरूमा नेपाली भाषामा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अवस्था, कोडमिश्रणको कारण, भाषातत्त्वका आधारमा विश्लेषण गरेको पाइन्छ । त्यस्तै भाषिक तह र व्याकरणिक कोटिहरूका आधारमा व्याख्या विश्लेषण, शब्दभण्डार तथा कोडमिश्रणको अध्ययन, अनुसन्धान भएको पाइन्छ, भने नेपाली चलचित्र दर्पणछायाँमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन हालसम्म कोही कसैबाट पनि नभएको हुँदा यो अध्ययन नितान्त मौलिक रहेको छ ।

प्रस्तुत शोधकार्यभन्दा पहिले अधिकारी (२०६०), बस्नेत (२०६०), बराल (सन् २००५), ठकुरी (सन् २००५), ढकाल (२०६९), पौडेल (२०७०), कार्की (२०७२), खत्री (२०७२), कटवाल (२०७३) ले शोधकार्य सम्पन्न गरेका छन् । यी मध्ये पहिलो तेस्रो र चौथो शोधार्थीले अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अवस्था, कोडमिश्रणको कारण र भाषातत्त्वका आधारमा विश्लेषण अध्ययन गरेका छन् भने दोस्रा शोधार्थीले भाषिक तह र व्याकरणिक कोटिका आधारमा व्याख्या विश्लेषण गरी अध्ययन गरेका छन् । यसरी हेर्दा उल्लिखित शीर्षक एवम् विषयमा अध्ययन कार्य सम्पन्न भए पनि नेपाली चलचित्र दर्पणछायाँ मा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन हालसम्म कोही कसैबाट पनि नभएको हुँदा यो अध्ययन प्रथम र नितान्त नयाँ रहेको छ ।

२.२ पूर्वकार्यको उपयोगिता/कार्यान्वयन

कुनै पनि विषयक्षेत्रमा गरिएको पूर्वाध्ययन अनुसन्धान एवम् विश्लेषणबाट निष्केका निष्कर्षले शोधार्थीहरूलाई आफ्नो शीर्षकमा सम्बन्धमा थप ज्ञान प्राप्त गर्न सहयोग पुग्दछ । त्यसै गरी अनुसन्धाताले अध्ययन गर्न लागेको विषय शीर्षकसँग सम्बन्धित पूर्वअनुसन्धानको अध्ययन मार्फत प्राप्त सुझावका आधारमा आफ्नो शोधकार्यलाई सहज रूपमा सम्पन्न गर्न ठूलो मद्दत पुग्ने

देखिन्छ । प्रस्तुत शोधकार्य नेपाली चलचित्र दर्पणछायाँ मा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन भएकाले माथि उल्लिखित पूर्वकार्यको समीक्षालाई उपयोग गरिएको छ । यसरी त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय अन्तर्गत भए गरेका अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययनले प्रस्तुत अध्ययनलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गले सम्पन्न गराउन उपयुक्त मार्गदर्शन भएको छ ।

प्रस्तुत शीर्षकमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन गर्न प्रा.डा. पारसमणि भण्डारी र सालिकराम पौड्यालको सामाजिक भाषाविज्ञान र मनोभाषाविज्ञान, डा. यादवप्रकाश लामिछाने, तीर्थराज भट्टराई, मदनराज बराल र बालकृष्ण गौतमको सामान्य भाषाविज्ञान पाठ्यांश, सुभासचन्द्र न्यौपानेको नेपाली नाटक तथा चलचित्र सिद्धान्त एवम् भवानीप्रसाद ढकालको 'अन्तर्मनको यात्रा' संस्मरणात्मक कृतिमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन, उमेश अधिकारीको 'सुकरातको डायरी' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन सम्बन्धित अप्रकाशित शोधपत्रको अध्ययनबाट क) सैद्धान्तिक धारणा निर्माण गर्न, समस्याहरूलाई विशिष्टीकरण गर्न, उद्देश्य निर्धारण गर्न, घ) शीर्षक पुनरावृत्ति हुनबाट जोगाउन सहयोग पुगेको र ङ) विधि निर्माणमा सहयोग एवम् तथ्याङ्क सङ्कलनका आवश्यक स्रोत पहिचान गर्न सहयोग पुगेकाले पूर्वकार्यको उपयोगिता स्पष्ट भएकैछ ।

प्रस्तुत दर्पणछायाँ चलचित्रको अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणबाट कोडमिश्रणको अवस्था स्पष्ट हुनु, भाषातत्त्वका आधारमा गरिएको विश्लेषणको विशिष्टता पहिचान गर्नु, चलचित्रकर्मी, दर्शक तथा अन्य पाठक वर्गलाई समेत उक्त कृतिमा प्रयुक्त भाषिक विशिष्टताको पहिचान गर्न एवम् कृति लेखहरूलाई कुनै पनि कृतिको विश्लेषणबाट निष्केका निष्कर्षलाई मध्यनजर गर्दै कृतिमा रहेका कमी कमजोरी सुधार गर्न साथै शुद्ध र मानक भाषाको प्रयोग गरी चलचित्र निर्माण गर्न कार्यान्वयन पक्ष र नीति निर्माणका तहका महत्त्वपूर्ण आधार प्रस्तुत गर्न सक्छ । त्यसै गरी कुनै पनि साहित्यिक कृतिको अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन गर्न चाहने साहित्यप्रेमी चलचित्रप्रेमी वर्गका लागि पनि कोसे ढुङ्गा साबित भएको छ ।

यसरी सैद्धान्तिक धारणा निर्माण गर्न, समस्याहरूलाई विशिष्टीकरण गर्न, उद्देश्य निर्धारण गर्न, शीर्षक पुनरावृत्ति हुनबाट जोगाउन तथा विधि निर्माणमा सहयोग एवम् तथ्याङ्क सङ्कलनका आवश्यक स्रोत पहिचान गर्न सहयोग पुगेकाले पूर्वकार्यको उपयोगिता स्पष्ट भएकैछ ।

२.३ सैद्धान्तिक/ धारणात्मक संरचना

प्रस्तुत अध्ययनमा अङ्ग्रेजी कोडहरूको पहिचान गरी भाषिक तत्त्वका आधारमा सैद्धान्तिक पक्षलाई अध्ययन विश्लेषणको सैद्धान्तिक आधार बनाइएको छ, अर्थात् भाषिक तत्त्वसँग सम्बन्धित

मान्यताहरूलाई सैद्धान्तिक आधार बनाइएको छ । यस सन्दर्भमा शब्द पद, पदावली, उपवाक्य वाक्य र सङ्कथनसँग सम्बन्धित सिद्धान्तलाई यस अध्ययनमा उपयोग गरिएको छ ।

प्रस्तुत अध्ययनको सम्बन्ध नेपाली चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन रहेको छ । यस अध्ययनमा अङ्ग्रेजी कोडहरूको पहिचान गर्दै भाषिक तत्त्व (शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य, वाक्य र संकथनका आधारमा अध्ययन गरिने छ । उक्त अनुसन्धानको संरचना निम्नानुसार रहेको छ :

माथिका संरचनाका आधारमा नेपाली भाषामा अङ्ग्रेजी भाषाका तत्त्वहरू (शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य वाक्य र संकथन) लाई लिएर प्रस्तुत शोधकार्यमा दर्पणछाया चलचित्रमा प्रयुक्त कोडमिश्रणको अध्ययन गरिएको छ । यसर्थ उक्त भाषाका तत्त्वहरूलाई निम्नानुसार चिनाउन सकिन्छ :

२.३.१ ध्वनि

मानवीय उच्चारण अवयवद्वारा उच्चारण हुने र विश्लेषण गर्न सकिने न्यूनतम भाषिक एकाइ ध्वनिका रूपमा चिनिन्छ । मानिसले विभिन्न किसिमका ध्वनिहरूको उच्चारण गर्न सक्छ तर उच्चारण स्थान, उच्चारण प्रयत्न, प्राणत्व, घोषत्व जस्ता अभिलक्षणका कसीमा विश्लेषण गर्न सकिने ध्वनिलाई मात्र भाषिक ध्वनिका रूपमा चिनिन्छ ।

२.३.२ पद

वाक्यमा प्रयोग भएको शब्द नै पद हो । सामान्यतः शब्द र पदलाई समान माने पनि यी दुई बीच सूक्ष्म विभेद देखा पर्दछ । कथ्य र लेख्य भाषाको व्यापक एकाइका रूपमा रहने पद वाक्यमा स्वतन्त्र ढङ्गले प्रयोगमा आउँछ । वाक्यमा प्रयोग भएका पदहरूले विभिन्न प्रत्यय, कारक, काल, आदर तथा अन्य व्याकरणात्मक सम्बन्धद्वारा आपसी सम्बन्ध देखाउँछन् ।

२.३.३ पदावली

एक वा एकभन्दा बढी पदसमूहलाई पदावली भनिन्छ । एउटै पदले पदावलीको काम गरेका त्यसलाई सङ्कुचित पदावली र एकभन्दा बढी पदले पदावलीको काम गरेका त्यसलाई विस्तारित पदावली भनिन्छ ।

२.३.४ उपवाक्य

वाक्यभन्दा तल्लो र पदावली भन्दा माथिल्लो स्तरको वाक्यात्मक घटकलाई उपवाक्य भनिन्छ । यसलाई वाक्यका अंशका रूपमा लिइन्छ तर जहाँ एउटा मात्र उपवाक्य हुन्छ त्यहाँ वाक्य र उपवाक्यमा भिन्नता हुँदैन । उपवाक्य नै वाक्य हुन्छ ।

२.३.५ वाक्य

अनुच्छेदभन्दा तल्लो स्तरको र वाक्यांशभन्दा माथिल्लो स्तरको भाषिक एकाइलाई वाक्य भनिन्छ । यो सबैभन्दा ठूलो व्याकरणिक एकाइ हो । वाक्य हुनका लागि कर्मीमा पनि एउटा उद्देश्य र क्रियावाट बनेका उपवाक्य छ आवश्यक पर्दछ भने त्यो स्वतः वाक्य (सरल वाक्य) हुन्छ ।

२.३.६ सङ्कथन

यसलाई भाषाको सबैभन्दा माथिल्लो एकाइ मानिन्छ । सङ्कथनभित्र वर्ण, रूप, पद, पदावली, वाक्य जस्ता सम्पूर्ण भाषिक एकाइहरू समावेश हुन्छन् । खास गरी अर्थपूर्ण, सन्दर्भपूर्ण र अन्वितपूर्ण भाषिक अभिव्यक्ति हुनु सङ्कथन पहिचान गर्ने आधार हुन् ।

अध्याय - तीन

अध्ययनको प्रक्रिया/विधि

३.१ अध्ययनको संरचना

यस शोधमा दर्पणछायाँ चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन/ विश्लेषण गरिएको छ। उक्त चलचित्रको विश्लेषण गर्दा प्रमुख विधिको रूपमा पुस्तकालयीय विधिको विधि र अवलोकन विधिको प्रयोग गरिएको छ भने आवश्यक मात्रामा वर्णनात्मक र विश्लेषणात्मक एवम् अन्तर्वार्ता अर्थात् सोधनी विधिको समेत प्रयोग गरिएको छ। यस विधिले वर्तमान स्थितिको यथातथ्य वर्णन गरेको छ। यसका साथै उक्त अनुसन्धान गुणात्मक प्रकृतिको रहेको छ। यस विधिमा वर्तमान समयका समस्यासँग सम्बन्धित भाषिक तथ्य तथ्याङ्क वा विश्लेषण मूल्याङ्कन गरी निष्कर्ष निकालिएको छ। प्रस्तुत शोधकार्यमा दर्पणछायाँ चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई सङ्कलन गरी तिनीहरूको वर्गीकरण, तालिकीकरण, व्याख्या विश्लेषण र मूल्याङ्कन गरी निष्कर्ष निकालिएको छ।

३.२ जनसङ्ख्या र नमुना

अवलोकन विधिमा आधारित यस अध्ययनका लागि उद्देश्यपूर्ण ढङ्गले चलचित्र 'दर्पणछाया' लाई नमुनाका रूपमा प्रस्तुत अध्ययनमा लिइएको छ।

३.३ नमुना छनोट प्रक्रिया

यस अध्ययनका लागि आवश्यक सामग्री सङ्कलन गर्न नमुना छनोट गर्दा सोद्देश्यपूर्ण नमुना छनोट प्रक्रिया पद्धति अपनाइएको छ।

३.४ तथ्याङ्क सङ्कलनका साधन

प्रस्तुत अध्ययनका निम्ति प्राथमिक र द्वितीयक दुवै स्रोतका साधन प्रयोग गरिएको छ। उक्त अध्ययनका क्रममा सङ्कलनका निम्ति प्रयोग गरिएका कोडहरू र प्रश्नावलीहरूलाई परिशिष्टमा उल्लेख गरिएको छ।

३.४.१ प्राथमिक स्रोत

प्राथमिक स्रोतका रूपमा चलचित्र दर्पणछायाँ रहेको छ।

३.४.२ द्वितीयक स्रोत

द्वितीयक स्रोत अन्तर्गत यससँग सम्बन्धित पाठ्यपुस्तक, इमेल, इन्टरनेट तथा प्रकाशित अप्रकाशित लेखहरू साथै अवलोकन विधिको अवलम्बन गरी आवश्यकताअनुसार पुस्तकालय विधिको अवलम्बन गरिएको छ ।

३.५ तथ्याङ्क सङ्कलन प्रक्रिया

प्रस्तुत शोधकार्यमा सूचना सङ्कलन गर्नका निम्ति प्रश्नावली निर्माण गरी चलचित्र प्रेमी, दर्शक अभिनेता तथा विभिन्न पेसागत व्यक्तिहरू समक्ष प्रश्नावली दिई स्वतन्त्र रूपमा उनीहरूको राय सङ्कलन गरिएको छ । दर्शक तथा विभिन्न पेसागत प्राध्यापक, लेखक र शिक्षक व्यक्तिहरूबाट प्राप्त राय, सुझावहरूलाई सङ्कलन गरी त्यसमा आएका अभिमतलाई व्याख्या विश्लेषण गरिएको छ ।

३.६ तथ्याङ्क विश्लेषण र व्याख्या

प्रस्तुत अध्ययनका लागि दर्पणछायाँ चलचित्रमा अङ्ग्रेजी कोडहरूको आवृत्तिको तालिकीकरण भाषिक तह (शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य, वाक्य र सङ्कथन) लाई आधार मानी त्यसको व्याख्या विश्लेषण गरिएको छ । यसका साथै प्रश्नावलीमा उल्लिखित दर्शकहरू तथा अन्य व्यक्तिहरूका अभिमतलाई सङ्कलन गरी उनीहरूले दिइएका मत, सुझाव र सल्लाहका आधारमा तथ्याङ्कको व्याख्या र विश्लेषण गरिएको छ ।

अध्याय - चार

परिणाम र छलफल (व्याख्या विश्लेषण)

४.१ 'दर्पणछायाँ चलचित्रको परिचय

चलचित्र निर्माणका क्रममा सामाजिक यथार्थवादी लेखका रूपमा परिचित श्रवण घिमिरे चलचित्र क्षेत्रका प्रख्यात निर्माता हुन्। उनले निर्माण गरेको 'दर्पणछायाँ' चलचित्र उल्लेखनीय रहेको छ। सिद्धान्त फिलिम प्राइभेट लिमिटेडद्वारा प्रस्तुत गरिएको यो चलचित्रलाई तुलसी घिमिरेले निर्देशन गरेका छन् भने यस चलचित्रका प्रमुख नायक वा प्रमुख नायिकाको भूमिकाका रूपमा दिलीप रायमाभी, उत्तम प्रधान, निरुता सिंह, टीका पहाडी रहेका छन् भने रन्जित गजमेरको सङ्गीत रहेको छ। यस चलचित्रमा 'दर्पणको अर्थ आफ्नो अनुहार आफैँले देख्न सकिने ऐना वा काँच भन्ने बुझिन्छ। यस्तै 'छायाँ' भनेको (बिम्ब) जस्ताको त्यस्तै देखिने कार्य हो।

प्रस्तुत चलचित्रमा विद्यार्थी अथवा युवावर्गले पाश्चात्य शैली र संस्कृतिलाई अनुशरण गरेको देखाइएको छ। क्याम्पसका पुराना विद्यार्थीहरूले नयाँ विद्यार्थीहरूलाई स्वागत कार्यक्रम राख्ने र नयाँ विद्यार्थीहरूले धन्यवादको कार्यक्रम दिने प्रचलनलाई दर्साइएको छ। यसरी चलचित्रको कथावस्तु अगाडि बढाइएको छ। प्रस्तुत चलचित्र काठमाडौँ र आसपासका क्षेत्रहरूको परिवेशमा बनाइएको पाइन्छ।

चलचित्रको सुरुवातमा टेलरको बिल ल्याएर घरमा पालेको एउटा बच्चाले बिल दिएर जान्छ (दिलीप रायमाभी) का बुबा लक्ष्मीको पूजा गरिरहेका हुन्छन्। त्यही बेला दुर्गा (दिलीपकी आमा) ले त्यो बिल उनका पतिलाई दिन्छन्। बिल देखेर रविका पिता धन बाहिर जाने भयो अथवा खर्च गर्नुपर्ने भनेर छोरासँग रिसाउँछन् र रविकी आमालाई छोरोलाई अनावश्यक खर्च नगर्न सल्लाह दिन लगाउँछन् तर छोरो भने क्याम्पसमा नयाँ भर्ना सुरु भएकाले बाहिरबाट आउने विद्यार्थीहरूमा राम्रा केटीहरू आएका र यसपालि एउटी राम्री केटीलाई प्रेमपासोमा फँसाउन पाऊँ भन्दै भगवानसँग प्रार्थना गर्दछ। यसरी नयाँ विद्यार्थीहरूमा स्मृति (निरुता सिंह) पनि त्यही क्याम्पसमा पढ्न आएकी हुन्छन्। केटाहरूले उसलाई जिस्क्याउने जमको गरिरहेका बेला स्मृति र रवि (उत्तम प्रधान) एक्कासि ठोक्किएर दुवैजना लड्छन्। उठेर स्मृतिले रविलाई अन्धाजस्तै आँखा नहेरी ठोकिन आएको भनेर रिसाउँछन् तर यो कुरा सुनेपछि राज (रविको अत्यन्त मिलनसार साथी) स्मृतिलाई सरी भन्न लगाउँछ तर स्मृति आफूले गल्ती नगरेकाले माफी नमाग्ने र कसैले जबरजस्ती माफी माग्ने लगाउँदा माफी माग्ने होइन, माफी माग्ने कुरा मनबाट आउनुपर्छ भनेर जान्छन् भने उता रवि उठेर म अन्धोलाई अन्धो भन्दा के भयो त ? मेरो लागि

भगडा नगर भनेर राजलाई सम्झाउँछ । त्यसपछि स्मृतिले ऊ साँच्चिकै अन्धा भएकाले ग्लानिले रविसँग आएर माफी माग्छन् र उनीहरू बीचमा एउटा असल मित्रताको सम्बन्ध गाँसिन पुग्छ ।

विद्यालयका प्र.अ.ले/क्याम्पसका शिक्षकले नयाँ विद्यार्थीहरूलाई क्याम्पसमा भएका पुराना विद्यार्थीहरूले स्वागत कार्यक्रम राख्ने र नयाँ विद्यार्थीहरूले धन्यवाद कार्यक्रम दिने भन्ने सल्लाह बमोजिम वेलकम कार्यक्रममा पुराना विद्यार्थीहरूको नेतृत्वको भूमिकामा राज रहेको हुन्छ, भने नयाँ विद्यार्थीहरूको नेतृत्व स्मृति (निरुता सिंह)ले गरेकी हुन्छन् । पुराना विद्यार्थीहरूको ड्रमको चर्को बिटमा गीत र ज्याप नृत्य प्रस्तुत गर्छन् र उनीहरूलाई धन्यवाद दिन नयाँ विद्यार्थीहरू समलाको तालमा 'लहनाले जुरायो कि बहानाले भेटायो, हेरिन्जेलको सम्भना छुटेपछि बिसना जिन्दगानी 'दर्पण छायाँ भन्ने गीतमा नृत्य गरेर धन्यवाद दिन्छन् । केही समयपछि क्याम्पसको एउटा छात्र एक्सडेन्टमा परेर गम्भीर घाइते अवस्थामा भएकाले ब्लड ग्रुप मिल्ने विद्यार्थीलाई ब्लड दिएर सहयोग गर्न शिक्षकले अह्वाउनु हुन्छ । अस्पताल जाने बेलामा विद्यार्थीहरूका बीचमा अन्धाको रगत नदिने भन्ने कुरामा एकआपसमा भगडा हुन्छ । भगडालाई मिलाउन र साथीहरूमा मित्रता स्थापना गर्न सम्पूर्ण क्याम्पसका विद्यार्थीहरू पिकनिक (वनभोज) जाने निर्णय भएबमोजिम सबै विद्यार्थीहरू जान्छन् । उनीहरू वनभोजमा खाने, नाच्ने गाउने किसिमले रमाइलो गर्छन् । यसपछि सबै केटाहरू रविलाई कपडाको रेखदेख गर्न लगाई नुहाउन जान्छन् । त्यही मौका छोपी स्मृति (निरुता सिंह) र उसका अरू साथीहरूले राज र उसका साथीहरूका कपडा लिएर बसमा जान्छन् र त्यतिकैमा वनभोज आएका बसमा फर्कन्छन् । राज र उसका साथीहरू खोलैमा रहन बाध्य भएकाले नुहाउँदा लगाएका लुगामाथि स्याउला बेहरेर फर्कन्छन् तर राजले बेहरेको स्याउला काउसो भएकाले जिउमा खटिराहरू निस्कन्छन् । भोलिपल्ट क्याम्पसमा स्मृतिले त्यो खटिरा भएको शरीर देखेपछि स्मृतिले मनैदेखि गल्ली गरेको महसुस गरी राजसँग माफी माग्छन् । राजले माफी दिएपछि राज, रवि र स्मृतिका बीचमा मित्रताको सम्बन्ध घनिष्ठ बन्न जान्छ । उनीहरूका यही मित्रताका बीचमा राज र रवि दुवैले स्मृतिलाई मनमनै प्रेम गर्न थाल्छन् । केही समयपछि दुवैजनाले प्रेमप्रस्ताव राख्छन् । स्मृतिले दुवैलाई स्वीकृति दिन्छन् । यो सुनेपछि रवि र राजका बीचमा मामुटाव सुरु हुन्छ जसका कारण केही समय दुवै क्याम्पस जाँदैनन् । घरका परिवारले सोध्दा पनि विदा भएको कुरा जनाउँछन् तर एक दिन रविकी आमा राजको घर जाँदा दुवै साथीमा मनमुटाव भएका कारण क्याम्पस नगएको कुरा थाहा हुन्छ । स्मृतिले किन यसरी दुवैजनालाई प्रेम गर्छु भनेर धोकामा राखी भनी क्याम्पसमा ऊसँग कुरा गर्न जाँदा स्मृतित्यहाँ हुन्छ । साथीहरूलाई सोध्दा केही बताउँदैनन् । शिक्षकले सबै विद्यार्थीहरूलाई हलमा बोलाएर बुझ्दा स्मृति अस्पतालमा मृत्युसँग लडिरहेकी छिन् भन्ने थाहा हुन्छ । त्यो सुनी रवि र राज दुवै अस्पताल जान्छन् । अस्पतालमा उसलाई भेट्दा स्मृति अन्तिम अवस्थामा पुगेकी

हुन्छिन् । स्मृतिका बुवाले राज र रविलाई एउटा पत्र दिन्छन् जुन पत्र स्मृतिले लेखेकी हुन्छिन् । त्यस पत्रमा आफूलाई निको नहुने रोग लागेको कुरा खुलाएकी हुन्छिन् । पत्रमा छोटो समयमा पाएका ती दुई मित्रहरू गुमाउन नचाहेकाले दुवैलाई प्रेममा भुलाएर राखेको कुरा लेखिएको हुन्छ । राजलाई सधैं आफ्ना आँखाले हेरेर हरेक कठिन अवस्थामा पार लगाउने र रविलाई आफ्नै आँखाले यो संसार देखाउने वाचा गरेअनुसार स्मृतिले रविका लागि आँखा दान गरेकी हुन्छिन् । राज र रवि दुवैले पत्र पढिसक्दा स्मृतिको मृत्यु भइसकेको हुन्छ .

समग्रमा यस चलचित्रको कथावस्तु हेर्दा एकातिर ड्रमको चर्को बिटमा समलाको ताल विर्सिसकेका युवा जमातलाई आफ्नो मौलिक संस्कृति फल्काउन र त्यसको सम्मान र संरक्षण गर्न मार्गदर्शन गरेको छ भने अर्कातिर मानिसको जीवन भनेको 'दर्पण छाया जस्तै हो । केही समयका लागि यस धर्तीमा आएका हुन्छौं । मानिसले जीवन भोगाइमा दुःख, पीडा र अनेक रोगव्याधिहरूसँग सम्भौता गर्दै अगाडि बढ्नुपर्दछ । यसरी जीवनको पूर्वाद्धमा रोगी, बिरामी भए तापनि हामीले जीवनभर प्राप्त गर्ने खुसीहरू छोटो समयमा लिन सक्छौं । रोगी, बिरामी छु भनेर पीडाहरू लिएर नैराश्यको जीवन बाँच्ने होइन, बाँकी जीवन वेदनाहरूलाई लुकाएर छोटो समयमा पर्याप्त जीवन जिउन सकिन्छ भन्ने सम्पूर्ण कुरा यस चलचित्रकी नायिका निरुता सिंहका भूमिकाबाट प्रष्ट्याइएको पाइन्छ ।

४.२ दर्पणछायाँ चलचित्रमा भाषिक तहमा प्रयुक्त कोडमिश्रण

'दर्पणछाया चलचित्रमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणलाई हेर्दा यसका भाषिक तहहरू, पद, पदावली, वाक्य उपवाक्य तहसम्मका भाषिक कोडहरूको मिश्रणलाई पहिचान गरी प्रस्तुत गरिएको छ । यसमा पद, पदावली, उपवाक्य वाक्य तहका कोडहरूलाई छुट्टाछुट्टै राखी प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.३.१ प्रतिशत तहमा प्रयुक्त कोडमिश्रण

'दर्पणछाया चलचित्रमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा प्रयुक्त कोडहरूलाई यस शीर्षकमा देखाइएको छ । पदका तहमा प्रयुक्त कोडहरूको आवृत्तिसमेत तलका तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १: पदका तहमा प्रयुक्त कोडहरू र तिनको आवृत्ति

क्र.सं.	शब्द/पद	अर्थ	आवृत्ति
१	टेलर	कपडा सिलाउने ठाउँ	१
२	कलेज	क्याम्पस	१९

३	डिसिजन	निर्णय	१
४	गल्फ्रेण्ड	केटी साथी	३
५	गुप	समूह	५
६	सरी	माफ पाउं	४०
७	प्लिज	कृपया	२८
८	योङ्ग	जवान	१
९	प्रोग्राम	कार्यक्रम	८
१०	च्वाइस्	छनौट	१
११	ब्वाइफ्रेण्ड	केटो साथी	१
१२	बिल	रसिद	५
१३	कमन	आऊ	११
१४	थ्याङ्क यू	तिमीलाई धन्यवाद	८
१५	लाइफ	जीवन	१
१६	गुड	राम्रो	४
१७	टु	दुई	१
१८	वान्	एक	१
१९	इन्टलिजेन्ट	जेहन्दार, जान्ने	२
२०	वेलकम	स्वागतम्	१
२१	भोकल	स्वर, आवाज	१
२२	प्यागिड	गिज्याउनु, जिस्क्याउनु	६
२३	प्रोब्लम	समस्या	१
२४	वान्समोर	पुनः, फेरि	१
२५	पम्चर	प्वाल पर्नु	६
२६	अफसेट	निराश हुनु	१
२७	पारमेन्टी	स्थायी	१
२८	पर्सनालिटी	व्यक्तित्व	१
२९	फ्रेसेस	ताजा	३
३०	स्पिड	छिटो	८
३१	एक्चुअल्ली	वास्तविक	१

३२	फिलोसोफी	दर्शन	१
३३	हिस्ट्री	कथा, इतिहास	१
३४	इन्डियन	भारतीय	१
३५	वेष्ट	राम्रो	२
३६	ब्रो	भाइ	१
३७	ड्रिड्क	पिउने काम	१
३८	चान्स	मौका	१
३९	चेकसर्ट (कोटेसन)	भनाइहरू	२
४०	होडिड	नारा	१
४१	स्टाइल	ढाँचा	१
४२	नो	होइन	२
४३	फेसन	शैली	१३
४४	वाइ	विदा	४
४५	गार्ड	रुँगालो, सुरक्षाकर्मी	१
४६	फ्रेन्डसिप	मित्रता	३
४७	बडीगार्ड	सुरक्षाकर्मी	१
४८	हाई	नमस्ते	२
४९	मिस	सुश्री	२
५०	म्याडम	विवाहिता स्त्री (सम्मान)	३
५१	फर्मलिटी	औपचारिकता	१
५२	बुलेट	सूचना	१
५३	ब्लड	रगत	२
५४	क्लास	कक्षा	२
५५	इमर्जेन्सी	आकस्मिक	
५६	लभ	माया, प्रेम, अनुराग	१
५७	कन्फर्म	निश्चि, निधो	१
५८	सुटिड	हान्नु, हिर्काउनु	१
५९	प्रमिस	बाचा	३
६०	डान्स	नृत्य, नाच्ने काम	१

६१	लन्च	खाना	१
६२	स्मार्ट	राम्पी, सुन्दरी	१
६३	सिरिअस	संवेदनशील	१
६४	ओके	अँ, हुन्छ	१
६५	प्राइभेट	निजी, व्यक्तिगत	१
६६	इरिटेड	दिक्क लाग्दो, हैरानी	१
६७	फाइनल	अन्तिम चरण	१
६८	मेसिन	औजार	१
६९	टेन्सन	दिक्कारी, तनाव	१
७०	कम्प्लेन	उजुरी, पोल	१
७१	लिफ्ट	भ्याड, सिडी	१
७२	एक्सडेन्ट	दुर्घटना	१
७३	सोर्डन		१
७४	फ्रेण्ड	साथी	१
७५	पर्मानेन्टली	स्थायित्व किसिमले	१
७६	डिस्टर्व	बाधा, विघ्न	१
७७	पप	एक किसिमका गीतको भाका	१
७८	फिक्स	निर्णय, निधो	१
७९	अलराइट	सबै राम्रो, सबै ठिक	१
८०	गुडमर्डिड	नमस्कार, सुप्रभातम्	१
८१	कमन	आऊ	३
८२	सरी	माफ गर्नुहोस्	१
८३	ओके	हुन्छ, अँ	२
८४	वान्समोर	पुन, फेरि एक पटक	२
८५	प्रमिस	वाचा	१
८६	होल्ड	पर्खनुहोस्	२
८७	ट्रिटमेन्ट	उपचार	१
८८	लेवल	तह	१
८९	हेल्प	सहयोग, सहायता	१

१०	एक्चुअल्ली	खासमा, वास्तवमा	१
	जम्मा		३०७

यस तालिकाअनुसार प्रस्तुत दर्पणछायाँ चलचित्रमा नब्वेवटा पद र आवृत्त शब्दसमेतको गणना गर्दा तीन सय सातवटा पदका तहमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

४.३.२ पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण

दर्पणछायाँ चलचित्रमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा पदावलीका तहमा प्रयुक्त कोडहरूलाई यस शीर्षकअन्तर्गत देखाइएको छ, जसमा पदावलीको कोड सङ्ख्या ६४ र आवृत्ति ७५ रहेको छ । साथै पदावली तहमा प्रयुक्त कोडहरूको आवृत्तिसमेत तलको तालिका नं. २ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २ : पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण

क्र.सं.	पदावली	अर्थ	आवृत्ति
१	विल टेलर	टेलरको रसिद	१
२	फेसन सो	पोसाक प्रदर्शनी	१
३	सेसनको फेसन	खास कार्यक्रममा लगाइएको पोसाक	१
४	फुल अफ लाइफ	पूर्ण जीवनभर	१
५	ह्वाइट ड्रेस	सेतो पोसाक	१
६	नो इट्स ओके	होइन....ठिकै छ ।	१
७	वल्ड स्टुडेन्ट	पुराना विद्यार्थी	१
८	न्यू स्टुडन्ट	नयाँ विद्यार्थी	१
९	प्रोग्राम फिक्स	कार्यक्रमको निश्चितता	३
१०	हस्कि ब्वाइज, सेक्सी ब्वाइज		१
११	वेलकम प्रोग्राम	स्वागत कार्यक्रम	१
१२	थ्याङ्क्यु प्रोग्राम	कार्यक्रमका लागि स्वागत	१
१३	कलेज एड्मिसन	क्याम्पस भर्ना	१
१४	एसेम्ब्ली हल	कार्यक्रम स्थल	१
१५	मिसेस यु	सुश्री तिमि	१
१६	क्लास एट	कक्षामा	१

१७	गिल्टी फिल	पछुतो मान्नु	१
१८	हेयर स्टाइल	केश विन्यास, कपालको ढाँचा	१
१९	ओ व्वाइज	ए केटाहरू हो	१
२०	ओ म्याडम	ए महाशय	१
२१	इन्टेलिजेन्ट-इन्टेलिजेन्ट	जेहेन्दार-जेहेन्दार (तगडा तगडा)	१
२२	इगो प्रोब्ल्याम	मपाईवादी समस्या	१
२३	फ्रेन्डसिप टुर	मैत्री भ्रमण	१
२४	टु मच्	धेरै	१
२५	इन्टर कलेज फाइनल	अन्तर क्याम्पस प्रतियोगिता	१
२६	नो कमन	न आऊ	१
२७	ट्वान्टी फाइभ	पच्चीसको संख्या	१
२८	टिम सेलेक्सन	समूह छनौट	१
२९	हिस्ट्री एण्ड जोग्राफी	इतिहास र भूगोल	१
३०	प्लिज प्रमिस	कृपया कसम	१
३१	प्लिज ओके	कृपया हुन्छ	१
३२	अन व्यालेन्स	असन्तुलन	१
३३	गोल्डेन चान्स	सुनौलो मौका	२
३४	सिनियर स्टुडेन्ट	माथिल्लो तहको विद्यार्थी	१
३५	गुड नो	राम्रो छैन	१
३६	नो डान्स	नृत्य नगर्ने	१
३७	लन्च रेडी	खाना तयारी	१
३८	ग्यास्ट्रिक प्रोब्ल्याम	गोलागानाको समस्या	१
३९	याट्याक सर्भाइस	आक्रामक	१
४०	एस्क्युज मि	मलाई माफी	१
४१	लेट्स राइट		२
४२	सेक्सी भ्वायस	यौन स्वर	१
४३	एनि वे	कुनै तरिकाले	२
४४	भेरि गुड	धेरै राम्रो	२
४५	ओके वाई	हुन्छ, लौ विदा	२

४६	हिम एट अल		१
४७	गुडमर्निङ सर, म्याम, एण्ड एभ्रिवडी	नमस्कार, शुभप्रभातम् सर मिस् ! सबैलाई	१
४८	हिस्ट्र एण्ड जोग्राफी डिस्केस	इतिहास र भूगोल सम्बन्धी छलफल	२
४९	ओ माइ गड	हे मेरो भगवान	१
५०	सरप्राइज अफर	अचम्मको उपहार	१
५१	फिल्म डाइरेक्टर	चलचित्र निर्देशक	१
५२	डान्स फिलिम डाइरेक्टर	चलचित्र नृत्य निर्माता	१
५३	रिटायर्ड मेजर जेनेरल	अवकाशप्राप्त मेजर जेनेरल	१
५४	मेडिकल साइन्स ट्रिटमेन्ट	उपचारविज्ञान व्यवहार	१
५५	एस कमन फ्रेन्ड्स	हो आओ साथी हो	१
५६	आइ एम् कमिड	म आउँदै छु	१
५७	कमन गाइज	आओ साथी हो	१
५८	क्लास प्लिज	कक्षामा जाऊ	१
५९	आइ एम् सरी	मलाई माफ गर	२
६०	ब्लड चेक	रगत जाँच	१
६१	प्लिज सिस्टर	कृपया दिदी	१
६२	एस्क्युज मि प्लिज	कृपया मलाई छोड्नुहोस्	१
	जम्मा		७५

‘यस तालिकाअनुसार जम्मा बैसट्टीवटा पदावली र आवृत्तिसमेतको गणना गर्दा पचहत्तरवटा अङ्ग्रेजी पदावलीको कोडमिश्रण पाइन्छ ।

४.३.३ उपवाक्य तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण

‘दर्पणछाया चलचित्रमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा उपवाक्यका स्तरमा रहेको कोडहरूलाई यसअन्तर्गत देखाइएको छ । उपवाक्यका क्रममा यस उपन्यासमा धेरै छोटो अङ्ग्रेजी कोडहरूले पनि उपवाक्यका रूपमा काम गरेको पाइन्छ । उपवाक्यका क्रममा दुई ओटा शब्दहरूको आवृत्ति दुईस्थानमा रहेको र एउटा शब्दले मात्र फरक भूमिका दिइएको छ । साथै उपवाक्यका तहमा प्रयुक्त कोडहरूको आवृत्ति समेत तलको तालिका ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.३ : उपवाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण

क्र.सं.	उपवाक्य	अर्थ	आवृत्ति
१	सट अप	चुप लाग्	१
२	थ्याङ्क्यू दोस्त	धन्यवाद साथी	१
३	बाइ दओए	यदि यस्तो हो भने	१
४	प्लिज ओके	कृपया ठीक छ	१
५	थ्याङ्क्यू	धन्यवाद तिमीलाई	१
६	डु यू लभ	तिमी माया गर्छौं	२
७	यू ह्याव टु	तिमी गर्न सक्छौं ?	१
		जम्मा	८

‘ यस तालिका ३: अनुसार उपवाक्य तहमा जम्मा सातवटा र एक आवृत्तिसमेत गरी आठवटा एकाइको कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

४.३.४ वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण

‘दर्पणछायाँ चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा वाक्यका स्तरमा रहेको कोडहरूलाई र ती कोडको आवृत्ति यस शीर्षक अन्तर्गत देखाइए छ । यस चलचित्रको विश्लेषणका क्रममा ससाना एकाइहरूले पनि वाक्यको काम गरेका छन् । यसमा समावेश भएका कोडले चलचित्रमा खेलेको तहगत भूमिकाका आधारमा यहाँ विश्लेषण गर्ने कार्य गरिरहेको छ । यस चलचित्रमा वाक्यका तहमा जम्मा १३ ओटा संख्या रहेको छ । साथै वाक्यका तहमा प्रयुक्त कोडहरूको आवृत्ति २२ ओटा रहेका छन् । जसलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.४ : वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण

क्र.सं.	वाक्य	अर्थ	आवृत्ति
१	ह्वाट अ सरप्राइज	कस्तो अनौठो आश्चर्य हो ।	१
२	इट्स अल राइट	सबै राम्रो छ ।	१
३	ह्वाट त्रिलेन आइडिया	कस्तो अनौठो तरिका	१
४	कमन गाइज पुस मि थ्याङ्क्यू	ओ साथी हो मलाई सहयोग गर ।	१
५	ह्वाइत नट स्योर	किन निश्चय छैन ?	१
६	रिअल्ली आइ डन्ट लाइक	वास्तवमै मलाई मन पर्दैन	१
७	आई लभ यू	म तिमीलाई माया गर्छु ।	७

८	आइ एम् सरी सर	मलाई माफ गर्नुहोस् सर	४
९	नाइस टु सि यू सर	तपाईसँग फेरि भेटौंला सर	१
१०	नो थ्याङ्क्यू सर	होइन धन्यवाद सर	१
११	नो इट्स ओके	होइन ठिकै छ सर	१
१२	सि इज् नो मोर	उनी रहिनन् अब	१
१३	एस यू ह्याव टु	हो तिमी गर्न सक्छौ ।	१
		जम्मा	२२

‘यस तालिका ४ :अनुसार तेह्रवटा वाक्य तहमा र नौवटा आवृत्तिसमेत गरी जम्मा बाइसवटा कोडमिश्रण भएको पाइएको छ ।

४.३.५ भाषिक तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको विश्लेषण

‘दर्पणछायाँ चलचित्रमा रहेको विभिन्न भाषिक तहको कोडलाई हेर्दा शब्द/पद, तहदेखि वाक्यका तहसम्मका कोडहरू रहेका छन् । यसमा पद, पदावली, उपवाक्य र वाक्य तहमा रहेका कोडमिश्रणको अध्ययन गर्दा सबैभन्दा बढी शब्द/पदका तहमा कोडहरू रहेका छन् भने सबैभन्दा कम उपवाक्यका तहमा रहेका छन् । यसरी यस चलचित्रमा रहेका कोडहरू कुन तहमा कति संख्या रहेका छन् भनी तलको तालिकामा तिनीहरूको संख्या र प्रतिशतलाई देखाइएको छ :

तालिका नं. ५ : चलचित्रको समग्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रण

क्र.सं.	कोडमिश्रणको भाषिक तह	संख्या	प्रतिशत
१.	शब्द/पदका तहमा कोडमिश्रण	९१	५२
२.	पदावलीका तहमा कोडमिश्रण	६४	३६.५८
३.	उपवाक्यका तहमा कोडमिश्रण	७	४
४.	वाक्यका तहमा कोडमिश्रण	१३	७.४२
	जम्मा	१७५	१००

यस ‘दर्पणछायाँ चलचित्रमा रहेको समग्र कोडमिश्रणको संख्या १७५ रहेको छ । तीमध्ये शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरूको संख्या ९१ रहेको छ भने पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरूको संख्या ६४ रहेको छ । त्यसैगरी उपवाक्यका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरूको संख्या ७ रहेको छ भने वाक्यका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरूको संख्या १३ रहेको छ । समग्र कोडमिश्रणलाई विभिन्न भाषिक तहमा विभाजन गरी प्रतिशतमा राखेर हेर्दा शब्द/पदका तहमा रहेका कोडमिश्रण ५२ प्रतिशत पाइयो भने पदावलीका तहमा रहेका कोडमिश्रण ३६.५८ प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै उपवाक्यका तहमा रहेका कोडमिश्रणहरू ४

प्रतिशत रहेको छ भने वाक्यका तहमा रहेका कोडमिश्रण ७.४२ प्रतिशत रहेको छ । यसरी हेर्दा चलचित्रमा शब्द/पदका तहमा सबैभन्दा बढी र उपवाक्यका तहमा सबैभन्दा कम कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

४.५ भाषिक तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको आवृत्तिको विश्लेषण

‘दर्पणछायाँ’ चलचित्रमा भाषिक तहमा के कति मात्रामा अङ्ग्रेजी कोडहरू आवृत्ति भएर आएका छन् भन्ने कुराको अध्ययन यस शीर्षक अन्तर्गत गरिएको छ । यस चलचित्रमा पदका तहमा, पदावलीका तहमा, उपवाक्यका तहमा र वाक्यका तहमा रहेका जम्मा आवृत्तिलाई छुट्टाछुट्टै राखेर अध्ययन गरी सबैलाई प्रतिशतमा समेत देखाइएको छ जसलाई निम्नानुसार तालिकामा देखाइएको छ :

तालिका नं. ६ : चलचित्रमा भाषिक तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको आवृत्ति विश्लेषण

क्र.सं.	आवृत्तिको भाषिक तह	आवृत्ति	प्रतिशत
१.	शब्द/पदका तहमा आवृत्ति	२६८	७२.०४
२.	पदावलीका तहमा कोड आवृत्ति	७५	२०.१६
३.	उपवाक्यका तहमा आवृत्ति	७	१.८९
४.	वाक्यका तहमा आवृत्ति	२२	५.९२
	जम्मा	३७२	१००

यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको जम्मा आवृत्ति ३७२ रहेको पाइन्छ । जसमध्ये शब्द/पदका तहको आवृत्ति संख्या २६८ छ भने पदावलीका तहमा कोडमिश्रणको आवृत्ति संख्या ७५ रहेको छ । त्यसैगरी यस चलचित्रमा उपवाक्यका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडको आवृत्ति संख्या ७ रहेको छ भने वाक्यका तहमा रहेका कोडमिश्रणको आवृत्ति पनि २२ रहेको पाइन्छ । माथि उल्लेखित आवृत्ति संख्यालाई प्रतिशत राखेर हेर्दा पदका कोडहरूको आवृत्ति ७२.०४ प्रतिशत, पदावलीका कोडको आवृत्ति २०.१६ प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै उपवाक्यका तहमा रहेको आवृत्ति १.८९ प्रतिशत छ भने वाक्यका तहमा रहेको आवृत्ति पनि ५.९२ प्रतिशत रहेको छ । यसरी यस चलचित्रमा रहेको आवृत्ति शब्द/पदका तहमा बढी रहेको पाइयो भने उपवाक्यका तहमा कम आवृत्ति रहेको पाइएको छ ।

४.६ ‘दर्पणछायाँ’ चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको समग्र आवृत्ति विश्लेषण

‘दर्पणछायाँ’ चलचित्रमा रहेको अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणलाई हेर्दा यसमा पदेखि वाक्य तहसम्मका कोडहरू रहेका छन् । यस चलचित्रमा रहेका कोडहरूको आवृत्ति गणना गर्दा कम्तीमा एकपटकदेखि बढीमा ४० पटकसम्म आवृत्ति रहेको पाइएको छ । खास गरी यस शीर्षकमा ‘दर्पण

छायाँ चलचित्रमा रहेको अङ्ग्रेजी कोडहरको आवृत्ति कतिपटकसम्म रहेको छ भन्ने कुरा देखाउन खोजिएको छ जसलाई निम्न तालिकामा संख्यात्मक रूपमा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ७ : चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको समग्र आवृत्ति विश्लेषण

क्र.सं.	आवृत्ति	संख्या	जम्मा आवृत्ति
१.	१ पटक आउने	१२९	१२९
२.	२ पटक आउने	२३	४६
३.	३ पटक आउने	७	२१
४.	४ पटक आउने	३	१२
५.	५ पटक आउने	२	१०
६.	६ पटक आउने	२	१२
७.	७ पटक आउने	१	७
८.	८ पटक आउने	३	२४
९.	११ पटक आउने	१	११
१०.	१३ पटक आउने	१	१३
११.	१९ पटक आउने	१	१९
१२.	२८ पटक आउने	१	२८
१३.	४० पटक आउने	१	४०
	जम्मा	१७५	३७२

यस चलचित्रमा रहेका जम्मा १७५ कोडहरूमध्ये पद, पदावली, उपवाक्य, वाक्य सबैमा ३७२ पटक आवृत्ति भएका छन् । यसमा न्यूनतम (१) एकपटकदेखि अधिकतम ४० पटकसम्म अङ्ग्रेजी कोडहरूको आवृत्ति रहेको पाइन्छ । यसमा सबैभन्दा कम एकपटक मात्र आवृत्ति हुने कोडहरू १२९ वटा रहेका छन् भने सबैभन्दा बढी ४० पटकसम्म आवृत्ति हुने कोडको संख्या १ रहेको छ । यसरी आवृत्ति भएका जम्मा १३ वटा कोडमध्ये १ देखि ८ सम्म क्रमशः २ त्यसपछि विभिन्न संख्यामा आवृत्ति हुँदै ४० पटकसम्म आवृत्ति भएका छन् ।

४.७ अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणबारे लेखक तथा पाठक धारणाको व्याख्या

‘दर्पणछायाँ चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारण बारे अध्ययन मतावतीको प्रयोग गरिएको थियो । उक्त मतावलीमा लेखक तथा दर्शकलाई प्रतिक्रिया व्यक्त गर्न लगाई २२ जना प्राज्ञिक व्यक्तिहरूको प्रतिक्रियालाई आधार मानिएको छ । लेखक तथा दर्शकले ‘दर्पणछायाँ चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणबारे विभिन्न धारणा व्यक्त गरिएको पाइयो । ती धारणालाई मतावली अनुसार तालिका बनाई सहमत दर्शकको संख्या प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ८ : अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणबारे लेखक तथा पाठक धारणा

क्र.सं.	कोडमिश्रणका कारण	सहमत संख्या	व्यक्ति	असहमत संख्या
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले	२०		२
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहना र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने बौद्धिक पात्रको प्रयोग गर्नाले	१८		४
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य स्वरूपलाई निरन्तरता दिन	१५		७
४.	सञ्चारको विश्वव्यापीकरणले अङ्ग्रेजी भाषा प्रभावकारी भाषा भएकाले	२१		१
५.	अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले	१९		३
६.	नेपाली भाषामा प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण	२२		-
७.	लेखकको अङ्ग्रेजी भाषिक पृष्ठभूमि र प्राज्ञिक क्षमता उच्च भएकाले	२०		२
८.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन	१९		३
९.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न	१७		५
१०.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण साहित्यमा भिन्न प्रवृत्तिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न	१९		३

माथिका तालिकामा 'दर्पणछाया चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारण विषयमा लेखक तथा दर्शकका सहमतियुक्त धारणालाई समावेश गरिएको छ । लेखक तथा दर्शकले उक्त चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणबारे प्रस्तुत गरेको धारणालाई आधार मानेर चलचित्रको व्याख्या र विश्लेषण निम्नानुसार गरिएको छ :

खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले संसारका प्रचलित भाषा र साहित्यमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको

पाइन्छ । यही कारणले 'दर्पण छायाँ चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । चलचित्रमा कोडमिश्रणको यस कारणमा २० जना व्यक्तिले सहमति रहेका प्रतिक्रिया जनाएका छन् । चलचित्रकै उदाहरणलाई प्रस्तुत गर्दा कलेजको नयाँ सेसन सुरु हुँदैछ- सेसन भन्नुको सट्टामा नयाँ कक्षाभन्दा त्यति प्रभावकारी हुँदैन । नयाँ सेनको नयाँ फेसन सेसन, फेसनको सट्टामा नयाँ कक्षाको नयाँ कपडाभन्दा त्यति प्रभावकारी हुँदैन । अतः विश्वभाषाका रूपमा प्रचलित अङ्ग्रेजी भाषाले प्रयोग प्रचलनमा प्रभावकारी बनाउँदै ल्याएकोमा यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

चलचित्रमा प्रयोग गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु (कथावस्तु) अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले यस चलचित्रमा अंग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । चलचित्रमा कोडमिश्रणको यस कारणमा १८ जना व्यक्तिले सहमतियुक्त प्रतिक्रिया जनाएका छन् । चलचित्रमा पाश्चात्य चलचित्र लेखन सिद्धान्त र उक्त सिद्धान्त प्रस्तुत गर्नुका साथै ग्रहण गर्न सक्ने पात्रको प्रयोग गरिएकाले अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

अहिलेको बहुभाषिक भाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिने क्रममा यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । चलचित्रमा कोडमिश्रणको यस कारणमा १५ जना व्यक्तिले सहमति जनाएका छन् । मानिसले एउटा भाषा मात्र प्रयोग गरेर व्यवहार सञ्चालन गर्न असम्भव प्रायः भइसकेको छ । शिक्षित अशिक्षित सबैमा नजानिँदो ढङ्गले अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण हुने गरेको पाइन्छ । कथ्य नेपालीमा प्रशस्त मात्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड प्रयोग हुने हुनाले यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

सञ्चारको विश्वव्यापीकरणले अङ्ग्रेजी भाषा प्रभावकारी भाषा भएकाले यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण स्वाभाविक रूपमा भएको पाइन्छ । चलचित्रमा कोडमिश्रणको यस कारणमा २१ जना व्यक्तिले सहमत प्रतिक्रिया जनाएका छन् । अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको विश्वव्यापी चासो, भाषिक प्रतिष्ठाको भाषा र ज्ञानको स्रोतभाषा बन्दै गएको अवस्थामा यस चलचित्रमा पनि अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

कतिपय अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा बढी कृत्रिमता हुने भएकाले यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको यस कारणमा १९ जना व्यक्तिले सहमतियुक्त धारणा प्रस्तुत गरेका छन् । अङ्ग्रेजी भाषिक शब्दहरू आम नेपाली जनमानसमा सहजै रूपमा प्रचलन हुन थालिसकेको छ । नेपाली भाषीहरूको अङ्ग्रेजी भाषाको व्यावहारिक प्रचलनका कारण यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

नेपाली भाषामा प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको यस कारणमा २२ जना व्यक्तिले आफ्नो सहमतियुक्त धारणा व्यक्त गरेका छन् । विज्ञान र प्रविधिको विकासका कारण भाषामा नयाँ-नयाँ शब्दहरू निर्माण हुने र त्यसलाई अङ्ग्रेजी भाषाले आफ्नो रूपमा चाँडै स्वीकार गर्ने तर नेपाली भाषामा तिनीहरूको समानार्थी विकल्पका शब्द नहुने र ती शब्द नेपाली भाषामा प्राविधिक शब्द बन्न बढी समय लाग्ने गर्दछ । सूचना सञ्चार र प्रविधिको विश्वव्यापीकरणले नेपालीकरण गरिएका शब्दभन्दा अङ्ग्रेजी शब्दलाई नै प्रयोग प्रचलनमा बढी उपयोग गर्ने गर्दछन् । प्रयोग प्रचलनमा उपयोगमा रहेका शब्दले नै लेख्य साहित्यमा पनि स्थान पाउने हुनाले यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

लेखकको अङ्ग्रेजी भाषिक पृष्ठभूमि र प्राज्ञिक क्षमता उच्च भएका कारणले यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । चलचित्रमा कोडमिश्रणको यस कारणमा २० जना व्यक्तिले आफ्नो सहमतियुक्त धारणा व्यक्त गरेका छन् । लेखकको अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको व्यावहारिक भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । व्यक्तिले आफ्नो भाषिक पृष्ठभूमि र प्राज्ञिक क्षमताअनुसार नै भाषाको प्रयोग प्रचलन गर्ने गर्दछ । उक्त प्रयोग प्रचलनलाई आफ्नो लेख्य भाषामा पनि सहजै रूपमा व्यक्त गर्ने हुनाले यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण रहेको पाइन्छ ।

भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिने क्रममा पनि यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको यस कारणमा १९ जना व्यक्ति सहमत भएका छन् । भाषाले सूचना सम्प्रेषण गर्ने कार्य गर्दछ । एकै अभिव्यक्तिमा एकभन्दा बढी भाषाका कोडहरूको प्रयोग गर्नाले अभिव्यक्तिमा आकर्षण देखापर्ने हुनाले यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न लेखनकले यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडको प्रयोगगरेको पाइन्छ । चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको यसकारणमा १७ जना व्यक्ति सहमत भएका छन् । विश्व भाषाका रूपमा प्रचलित अङ्ग्रेजी भाषा विद्यालय तथा विश्वविद्यालयका विभिन्न तहमा पढाइ हुने गर्दछ । बढ्दो अङ्ग्रेजी शिक्षाको प्रभाव र यसप्रति मान्छेको भुकाव बढ्दो क्रममा रहेकाले यस चलचित्रमा पनि स्वाभाविक रूपमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको देखिन्छ ।

साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण पनि यस उपन्यासमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको कारणमा १९ जना व्यक्तिले सहमति जनाएका छन् । साहित्यमा परम्परित मूल्य मान्यताभन्दा विकेन्द्रीकृत बहुलवादी एवम् सापेक्ष खण्डित र व्यक्तिपरक सिद्धान्तका आधारमा कृति रचना गर्दा भाषिक पक्षमा पनि प्रभाव पर्न जान्छ, जसको परिणामस्वरूप सिर्जनामा अङ्ग्रेजी तथा अन्य भाषाको पनि कोडमिश्रण हुने गर्दछ । नेपाली साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको चर्चा परिचर्चा र विकासमा टेवा पुऱ्याउने स्वयम् निर्माता एवम् निर्देशकको यस चलचित्रमा सहज र स्वाभाविक रूपमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन ल्याउन यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ । चलचित्रमा कोडमिश्रणको यस कारणमा १९ जना व्यक्त सहमत भएका छन् । एउटै साहित्यिक कृतिहरमा भाषिक मिश्रण गरेको पाइन्छ । साहित्य लेखन, श्रवण र पठनमा मिठास थप्नका लागि पनि कोडमिश्रण गर्ने प्रचलन रहेको पाइन्छ । मिश्रण भाषिक शैलीको प्रयोग गर्ने प्रचलनको विकासले यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ ।

अध्याय पाँच

निष्कर्ष, सुभाव र उपयोगिता

५.१ निष्कर्ष

संसारमा विज्ञान र प्रविधिको विकास सँगसँगै सञ्चारका साधन एवम् इमेल, इन्टरनेटको सुविधले गर्दा स.सार नै एउटै आँगन बनेको छ। विश्वव्यापीकरणको मान्यतासँगै विभिन्न विकासले गर्दा एक देशबाट अर्को देशमा मानिसहरू सहजै आवतजावत गर्ने भएकाले भाषामा पनि मिश्रण आएको पाइन्छ। कुनै एकभाषाका कोडहरू विभिन्न समय, सन्दर्भ र अवस्थामा अर्को भाषा (दोस्रो भाषा)मा मिसिएर आएको पाइन्छ। अन्य भाषाको तुलनामा अङ्ग्रेजी भाषा विश्वले मान्यता दिएको भाषा भएकाले यो भाषाको प्रभाव जतातै रहेको पाइन्छ। नेपाली भाषा तथा साहित्यमा पनि अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरूको मिश्रण सबै विधा तथा क्षेत्रमा रहेको छ।

प्रस्तुत शोधमा श्रवण घिमिरेद्वारा निर्मित 'दर्पणछायाँ' चलचित्रमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अध्ययन गरिएको छ। यसमा रहेका कोडहरूलाई भाषातत्त्वका आधारमा विश्लेषण गर्दा पद, पदावली, उपवाक्य र वाक्यका तहमा गरी जम्मा १७५ वटा कोड रहेका छन्। यसरी आएका कोडहरू पदका तहमा ९१ वटा, पदावलीका तहमा ६४ वटा, उपवाक्यका तहमा (७) वटा वाक्यका तहमा १३ वटा कोडहरू रहेका छन्।

यसरी भाषिक एकाइमा विभाजित भई आएका कोडहरूको आवृत्तिको अध्ययन विश्लेषण गर्दा जम्मा आवृत्ति ३७२ पटक रहेको छ जसमा पदको आवृत्ति २६८ पटक, पदावलीको आवृत्ति ७५ पटक, उपवाक्यमा ७ र वाक्यमा २२ पटकसम्म आवृत्ति रहेको छ। यस बाहेक यस कृतिमा आएका कोडहरूलाई बोधगम्यताका आधारमा विश्लेषण गरी ती आवृत्तिको समेत विश्लेषण गरिएको छ। यसमा नेपाली चलचित्रमा कोडमिश्रणका कारणहरू बारेमा केही दर्शकहरूको अभिमत पनि लिइएको छ। यस उपन्यासका निष्कर्षलाई बुँदागत रूपमा तल उल्लेख गरिएको छ :

क) यस चलचित्रमा शब्द/पद, पदावली, उपवाक्य वाक्य जस्ता भाषिक तहहरूमा कोडमिश्रण भएको भएको छ।

ख) यस चलचित्रमा समग्र भाषिक तहमा १७५ वटा कोडमिश्रण भएको पाइन्छ, जसमा ९१ वटा शब्द/पदमा, ६४ वटा पदावलीमा ७ वटा, उपवाक्य १२ वटा वाक्यका तहमा रहेका छन्।

ग) यसमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरू पद तहमा ५२ प्रतिशत, पदावलीका तहमा ३६.५८ प्रतिशत, उपवाक्यका तहमा ४ प्रतिशत र वाक्यका तहमा ७.४२ प्रतिशत कोडहरू रहेका छन्।

- घ) यस चलचित्रमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोणहरूको आवृत्तिको अध्ययन गर्दा जम्मा आवृत्ति ३७२ पटक रहेको छ, जसमा २६८ पटक अर्थात् ७२.०४ प्रतिशत पदका तहमा, ७५ पटक अर्थात् ७२.०४ प्रतिशत पदावलीका तहमा, ७ पटक अर्थात् १.८९ प्रतिशत उपवाक्य र वाक्यका तहमा २२ पटक अर्थात् ५.९२ प्रतिशत रहेका छन् ।
- ङ) यस चलचित्रमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू कम्तिमा १ पटकदेखि बढीमा ४० पटकसम्मको आवृत्ति रहेको छ । जसमा १७५ वटा कोडमध्ये १७४ वटा कोडको आवृत्ति २ पटकदेखि ४० पटकसम्म छ भने १२९ वटा कोडहरू १ पटक मात्र आएका छन् ।
- च) यस चलचित्रमा अङ्ग्रेजी कोडहरू बोधगम्यताका रूपमा केही लामा वाक्यहरू, कतै छोटटा वाक्यहरूको प्रयोगले गर्दा केही साधारण दर्शकका लागि केही जटिल रहेको देखिन्छ ।

५.२ सुझावहरू

‘दर्पणछायाँ’ चलचित्र अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अध्ययनलाई वास्तविक तथ्याङ्कमा आधारितभएर पूरा गरिएको छ । प्रस्तुत अध्ययनले कोडमिश्रणको सैद्धान्तिक पक्षका साथसाथै व्यावहारिक ढङ्गले अन्य यस्तै अध्ययन अनुसन्धानका लागि अध्ययन विधि र अध्ययनका साधनहरू निर्माण गर्न सहयोग प्रदान गर्दछ । प्रस्तुत अध्ययन प्राज्ञिक प्रयोजनका लागि तयार गरिएको हुँदा यसका आफ्नै विशिष्टता र सीमा रहेका छन् । यो अध्ययनका सबै निष्कर्षहरू अन्य चलचित्रको अध्ययनमा हुबहु सामान्यीकरण नहुन सक्छ । यस अध्ययनबाट प्राप्त निष्कर्षका आधारमा निम्न सुझावहरू प्रस्तुत गरिएका छन् :

- क) कोडमिश्रण सम्बन्धी परम्परागत तथा अवैज्ञानिक दृष्टिकोण हटाई आधुनिक तथा सकारात्मक धारणाको विकास गर्नुपर्ने,
- ख) जटिल प्रकृतिका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएका ठाउँमा लेखकले सामानार्थी शब्द साथैमा उल्लेख गर्दा चलचित्र आम दर्शकका लागि बुझ्न सक्ने र सान्दर्भिक हुन्छ ।
- ग) प्रयत्नवश जटिल प्रवृत्तिका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई मिश्रण गर्ने भन्दा स्वाभाविक रूपमा प्रयोग हुने कथ्य स्वरूपलाई निरन्तरता दिनु नै उपयुक्त हुन्छ ।
- घ) विभिन्न चलचित्रमा भएका कोडमिश्रणको अध्ययन गरी तिनीहरूलाई उमेर, लिङ्ग, जाति, क्षेत्र, पेशा आदिका आधारमा छुट्याएर अध्ययन गर्न सकिने छ ।
- ङ) नेपाली चलचित्रमा भएका अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मात्र अध्ययन नगरी अन्य भाषा तथा भाषिकाका कोडमिश्रणको पनि अध्ययन गर्न सकिन्छ ।

- च) कोडमिश्रणका सन्दर्भमा सबै भाषाहरू महत्त्वपूर्ण भए पनि नेपाली चलचित्रका सन्दर्भमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन सान्दर्भिक देखिने छ ।
- छ) कोडमिश्रणको अध्ययनका लागि यस विषयमा भएका अध्ययनका आधारमा कोडमिश्रणको स्पष्ट आधार वा खाका तयार गरी अन्य अध्ययन अनुसन्धान सकिने ।
- ज) कोडमिश्रण र यस सम्बन्धी भएका हालसम्मका प्राप्तलाई सकारात्मक ढङ्गले आत्मसात् गर्दै नकारात्मक तथा ऋणात्मक खालका समस्या पन्छाउने जमर्को गर्नुपर्ने ।

५.३ उपयोगिता

प्रस्तुत अध्ययन सामाजिक भाषावैज्ञानिक अध्ययन हो । यस अध्ययनबाट प्राप्त निष्कर्षलाई प्रत्यक्ष रूपमा कक्षाकोठामा शिक्षण गर्न नसकिए तापनि केही शैक्षणिक उपयोगिताहरू प्रस्तुत गर्न सकिन्छ :

५.३.१ नीतिगत तह

प्रस्तुत अध्ययनले शैक्षिक योजनाकार तथा पाठ्यक्रमविद्लाई सामाजिक भाषाविज्ञानको पाठ्यक्रम निर्माण गर्न सहयोग गर्ने देखिन्छ । त्यसैगरी भाषानीति तथा योजनाका तहबाट नेपाली भाषामा प्रचलित अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणलाई स्वाभाविक प्रक्रियाका रूपमा स्वीकारी स्थायित्व प्रदान गर्न वा नगर्न सोक्राको स्पष्ट नीति बनाउन सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।

५.३.२ कार्यान्वयन तह

- क) कोडमिश्रणसम्बन्धी विषयवस्तुको शिक्षणमा संलग्न व्यक्तिले कोडमिश्रणको सैद्धान्तिक तथा व्यावहारिक पक्षलाई प्रस्तुत गर्न सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।
- ख) नेपाली चलचित्रमा के कसरी अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण भएको पाइन्छ सोबारे जिज्ञासु शिक्षक, दर्शक, विद्यार्थी र अन्य व्यक्तिलाई सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।
- ग) सामाजिक भाषाविज्ञानमा अभिरुचि राख्ने शिक्षक तथा विद्यार्थीलाई सन्दर्भ सामग्रीको रूपमा सहयोग गर्ने देखिन्छ ।
- घ) नेपाली चलचित्रमा भाषिक शैली संरचनाको अध्ययन अध्यापन गर्ने लेखक, दर्शक, विद्यार्थी सबैलाई सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।
- ङ) नेपाली कथ्य तथा लेख्य भाषा चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अवस्थाको अध्ययन गर्न प्रस्तुत अध्ययनले सहयोग गर्ने देखिन्छ ।
- च) अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणलाई सहज रूपमा स्वीकारी शिक्षण गर्न सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।

- छ) कोडमिश्रण सम्बन्धी पुरातनवादी दृष्टिकोण अर्थात् एक भाषामा शिक्षण गर्दा अर्को भाषा प्रयोग गर्न हुन्न भन्ने मान्यताको परित्याग गरी बहुभाषिक समाजमा यसलाई स्वाभाविक प्रक्रियाको रूपमा स्वीकारी शिक्षण गर्न सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।
- ज) भाषा सम्प्रेषणको माध्यम हो, भाषा परिवर्तनशील हुन्छ र भाषा जटिलताबाट सरलताफर्क उन्मुख हुन्छ भन्ने भाषाका विशेषताहरूलाई उदाहरणार्थ प्रस्तुत गर्न शिक्षण कार्यमा यस अध्ययनले सहयोग गर्ने देखिन्छ ।
- झ) प्रस्तुत अध्ययनले नेपाली भाषामा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अध्ययन गर्ने सामाजिक भाषा वैज्ञानिक आधार प्रदान गर्दछ ।
- ञ) प्रस्तुत अध्ययनले कोडमिश्रणको विस्तृत सैद्धान्तिक ज्ञानलाई व्यापक सहयोग गर्ने देखिन्छ ।
- ट) ज्ञानविज्ञानका कुरालाई एकअर्का भाषिक समुदायमा हस्तान्तरण गर्ने मिश्रणको अध्ययनले सहयोग गर्दछ ।
- ठ) प्रस्तुत अध्ययनले भाषामा कोडमिश्रणका कारणहरू खोज्न सहयोग गर्ने देखिन्छ ।
- ड) कोडमिश्रणका सन्दर्भमा सबै भाषाहरू महत्वपूर्ण भए पनि नेपाली साहित्यका सन्दर्भमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन सान्दर्भिक देखिन्छ ।

५.३.३ आगामी अनुसन्धानका लागि शीर्षक

- क) आधुनिक नेपाली गीतमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अध्ययन ।
- ख) यी भाषामा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको अध्ययन ।
- ग) नेपाली मानक भाषाभित्र आउने विभिन्न भाषिकाका कोडहरूको अध्ययन ।
- घ) 'तराजुमा प्रेम उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन ।
- ङ) जीवन काँडा कि फूल उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन ।
- च) नेपाली भाषिक समाजमा हुने अन्य भाषाका कोडमिश्रणको अध्ययन ।

मतावली

आदरणीय दर्शकज्यू

यो मतावली स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको नेपा शि ५९८ पाठ्याशको अनुसन्धानात्मक उद्देश्य पूरा गर्ने प्रयोजनका लागि 'दर्पणछाया चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणको विषयमा दर्शक अभिमत लिन प्रस्तुत गरिएको छ। नेपाली भाषिक साहित्यमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका विषयमा नेपाली भाषा शिक्षा विभागका आदरणीय गुरु प्रा.डा. टड्कप्रसाद न्यौपानेको प्राज्ञिक निर्देशनमा रही यो अध्ययन अगाडि बढेको छ। यस अध्ययन कार्यक्रममा यहाँको रचनात्मक सहयोगको अपेक्षा गरेकी छु। कृपया मतावलीमा प्रस्तुत 'दर्पणछाया चलचित्रमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरूमध्ये तपाईं सहमत हुनुभएका कारणहरूमा रेजा (μ) चिन्ह लगाउनु होस्

प्रमिला दाहाल

दर्शक १:

नाम : मदनराज बराल

ठेगाना : इटहरी-५, सुनसरी

संलग्नता : प्राध्यापन, जनता बहुमुखी क्याम्पस, इटहरी, सुनसरी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले।	μ
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष रूपलाई निरन्तरता दिन।	μ
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्यरूपलाई निरन्तरता दिन।	√
४.	सञ्चारको विश्वव्यापीकरणले अङ्ग्रेजी भाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न।	√

९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	μ
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	μ

दर्शक २:

नाम : यज्ञबहादुर सुब्बा

ठेगाना : बराहक्षेत्र न.पा-५ सुनसरी

संलग्नता : शिक्षण, मूनविम अङ्ग्रेजी बोर्डिङ्ग विद्यालय

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष रूपलाई निरन्तरता दिन ।	μ
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	μ
४.	सञ्चारको विश्वव्यापी कारणले अङ्ग्रेजी भाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	μ
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	μ

दर्शक ३ :

नाम : देवेन्द्रवहादुर विष्ट

ठेगाना : वराहक्षेत्र-५ सुनसरी

संलग्नता : शिक्षण पेशा

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तर आधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक ४ :

नाम : समसेर खत्री

ठेगाना : बराहक्षेत्र न.पा. ३ सुनसरी

संलग्नता : शिक्षण पेशा

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अभि प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजी भाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	ह
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तर आधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक ५ :

नाम : अनिश खड्का

ठेगाना : वराहक्षेत्र-३, खोरिया सुनसरी

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक ६ :

नाम : भावना बुढाथोकी

ठेगाना : वराहक्षेत्र-४ कालाबन्जर

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तर आधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक ७ :

नाम : रोहन बस्नेत

ठेगाना : विशालचोक, बराहक्षेत्र-५

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तर आधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक ८ :

नाम : खगेन्द्र शाह

ठेगाना : बराहक्षेत्र-४, खोरिया

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक ९ :

नाम : अश्विन ढकाल

ठेगाना : वराहक्षेत्र-५, कालाबन्जर

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तर आधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक १० :

नाम : कौशल खड्का

ठेगाना : वराहक्षेत्र-५ कालाबन्जर

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
३.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तर आधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक ११:

नाम : रिदम बस्नेत

ठेगाना : वराहक्षेत्र नगरपालिका-८, सुनसरी

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तर आधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक १२ :

नाम : निकम राजधामी

ठेगाना : वराहक्षेत्र-३, राजधामी चोक

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक १३ :

नाम : मणिराज भण्डारी

ठेगाना : वराहक्षेत्र-५, कालाबन्जार

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक १४ :

नाम : मन्दिरा कार्की

ठेगाना : वराहक्षेत्र न.पा-५ सुनसरी

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अभि प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक १५ :

नाम : लक्ष्मी बराल

ठेगाना : वराहक्षेत्र-५, कालावन्जार

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक १६ :

नाम : सूर्योत्तम दाहाल

ठेगाना : इटहरी-५, पचरुखी

संलग्नता : विद्यार्थी (कोशी सेन्ट जेन्स आवासीय मा.वि)

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक १७ :

नाम : शिखा पोखरेल

ठेगाना : विराटनगर

संलग्नता : स्टाफ नर्स (मोरङ्ग सहकारी अस्पताल)

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजी भाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तर आधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक १८ :

नाम : शान्तिराम दाहाल

ठेगाना : इटहरी-९, सुनसरी

संलग्नता : प्राध्यापन, जनता ब.क्याम्पस

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक १९ :

नाम : प्रितिसा दाहाल

ठेगाना : इटहरी

संलग्नता : विद्यार्थी

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक २० :

नाम : विदुर चौलागाईं

ठेगाना : रामधुनी न.पा वडा नं ४ मानपुर सुनसरी

संलग्नता : शिक्षण पेशा (मुन विम एकेडेमी अङ्ग्रेजी स्कूल)

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
३.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक २१ :

नाम : मनोज गौतम

ठेगाना : वराहक्षेत्र-५, कालाबन्जार

संलग्नता : शिक्षक

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तरआधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

दर्शक २२ :

नाम : राजेश कुमार धामी

ठेगाना : वराहक्षेत्र नगरपालिका वडा : ३

संलग्नता : शिक्षण

क्र.सं.	अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रणका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१.	खास सन्दर्भ वा विषयवस्तुलाई नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा भन्दा व्यक्त गर्दा अझ प्रभावकारी हुने भएकाले ।	√
२.	चलचित्रमा प्रस्तुत गरिएको विषयवस्तुको गहनता र उक्त विषयवस्तु अभिव्यक्त गर्न सक्ने दक्ष पात्रको प्रयोग गर्नाले ।	√
३.	अहिलेको बहुभाषिक समाजमा नेपाली कथ्य रूपलाई निरन्तरता दिन ।	√
४.	सञ्चारको विश्व्यापीकरणले अङ्ग्रेजीभाषा तुलनात्मक रूपमा प्रभावशाली भाषा भएकाले ।	√
५.	निश्चित अङ्ग्रेजी भाषिक सन्दर्भ नेपालीकरण गर्दा कृत्रिमता हुने भएकाले ।	√
६.	नेपाली भाषामा कतिपय प्राविधिक र अन्य शब्दको अभावका कारण ।	√
७.	भाषिक सम्प्रेषणमा विविधता दिन ।	√
८.	अङ्ग्रेजी भाषाप्रतिको समयको मागलाई सम्बोधन गर्न ।	√
९.	साहित्यमा उत्तर आधुनिकतावादको प्रभावका कारण ।	√
१०.	साहित्यमा भिन्न प्रकृतिको भाषिकपन प्रस्तुत गर्न ।	√

सन्दर्भसूची

- अधिकारी, उमेश (२०७०), सुकरातको डायरी उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन (अप्रकाशित एम.एड शोधपत्र), कीर्तिपुर: नेपाली केन्द्रीय भाषाशिक्षा विभाग, त्रि.वि. ।
- कटवाल, सरोज (२०७३), रुकमाङ्गद कटवालको आत्मकथा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडमिश्रण (अप्रकाशित एम.एड. शोधपत्र), कीर्तिपुर: नेपाली केन्द्रीय भाषाशिक्षा विभाग, त्रि.वि. ।
- कार्की, बद्रीबहादुर (२०७२), 'छापामारको छोरो' कथासङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन, कीर्तिपुर: विश्वविद्यालय क्याम्पस, नेपाली भाषाशिक्षा विभाग ।
- खत्री, अर्जुन(२०७२), सरुभक्तका नाटकहरूमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन, कीर्तिपुर: विश्वविद्यालय क्याम्पस, नेपाली भाषाशिक्षा विभाग ।
- घिमिरे, श्रवण (२००९), दर्पणछायाँ, (नेपाली चलचित्र), काठमाडौं : सिद्धान्त फिल्म प्राइभेट लिमिटेड ।
- ठकुरी, खड्गचन्द्र जंग सेन, (२०६९), कोड मिक्सिङ इन गोरखापत्र डेल्ली, कीर्तिपुर: विश्वविद्यालय क्याम्पस,नेपाली केन्द्रीय भाषाशिक्षा विभाग, त्रि.वि. ।
- ढकाल, भवानीप्रसाद (२०६९, अन्तर्मनको यात्रा संस्मरणात्मक कृतिमा कोडमिश्रणको अध्ययन (एम.एड. शोधपत्र), कीर्तिपुर: विश्वविद्यालय क्याम्पस,नेपाली केन्द्रीय भाषाशिक्षा विभाग, त्रि.वि. ।
- न्यौपाने, टङ्कप्रसाद र अन्य (२०६७), सामान्य भाषाविज्ञान, काठमाडौं : सनलाइट पब्लिकेसन्स ।
- पौडेल, गोपाल (२०७०, सलिजो उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन, कीर्तिपुर: विश्वविद्यालय क्याम्पस, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग ।
- बराल, परमेश्वरराम (सन् २००५), कोड मिक्सिङ इन नेपाली सिनेमा अ डिस्क्रिप्टिभ स्टडी, कीर्तिपुर: विश्वविद्यालय क्याम्पस, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग ।
- बस्नेत (२०७०), बद्रिका, कान्तिपुर पत्रिकाको विज्ञापन खण्डमा प्रयुक्त शब्दभण्डार तथा कोडमिश्रणको अध्ययन, कीर्तिपुर: विश्वविद्यालय क्याम्पस, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
- भण्डारी, पारसमणि र सालिकराम पौड्याल (२०७०), सामाजिक भाषाविज्ञान र मनोभाषा विज्ञान , तेस्रो संस्करण) काठमाडौं: विद्यार्थी पुस्तक भण्डार ।
- यादवप्रकाश लामिछाने र अन्य (२०६९), सामान्य भाषाविज्ञान (पहिलो) काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार ।